

RAPORT Z WIZYTACJI
(profil ogólnoakademicki)

dokonanej w dniach 26-27 maja 2017 r.
na kierunku „behawiorystyka zwierząt” prowadzonym
na Wydziale Biologii, Nauk o Zwierzętach i Biogospodarki
Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie

Warszawa, 2017

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	4
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej.....	4
1.2. Informacja o procesie oceny	4
2. Podstawowe informacje o programie kształcenia na ocenianym kierunku	5
3. Ogólna ocena spełnienia kryteriów oceny programowej	6
4. Szczegółowy opis spełnienia kryteriów oceny programowej.....	7
Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni.....	7
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1	7
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	10
Dobre praktyki	10
Zalecenia	11
Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia	7
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2.....	11
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	21
Dobre praktyki	21
Zalecenia	21
Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia	22
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3.....	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Dobre praktyki	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Zalecenia	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia	22
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4.....	27
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	31
Dobre praktyki	32
Zalecenia	32
Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia.....	27
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5.....	32
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	34
Dobre praktyki	34
Zalecenia	34
Kryterium 6. Umiędzynarodowienie procesu kształcenia	32
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6.....	34

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Dobre praktyki	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Zalecenia	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia	34
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7.....	36
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	40
Dobre praktyki	41
Zalecenia	41
Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągnięcia efektów kształcenia	36
Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8.....	41
Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....	43
Dobre praktyki	44
Zalecenia	44
8. Ocena dostosowania się jednostki do zaleceń z ostatniej oceny PKA, w odniesieniu do wyników bieżącej oceny.....	44
Załączniki:	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia.....	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych.....	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 4. Wykaz nauczycieli akademickich, którzy mogą być zaliczeni do minimum kadrowego kierunku (spośród nauczycieli akademickich, którzy złożyli oświadczenie o wyrażeniu zgody na zaliczenie do minimum kadrowego)....	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 5. Wykaz nauczycieli akademickich, którzy nie mogą być zaliczeni do minimum kadrowego kierunku (spośród nauczycieli akademickich, którzy złożyli oświadczenie o wyrażeniu zgody na zaliczenie do minimum kadrowego)....	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 6. Wykaz modułów zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa.....	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 7. Informacja o hospitowanych zajęciach i ich ocena.....	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodnicząca: **prof. dr hab. Bożena Obmińska-Mrukowicz, członek PKA**

członkowie:

1. prof. dr hab. Stanisław Kondracki- ekspert PKA

2. prof. dr hab. Jan Udała- ekspert PKA

3. mgr Agnieszka Socha-Woźniak- ekspert ds. postępowania oceniającego

4. Katarzyna Piątkowska- ekspert ds. studenckich

1.2. Informacja o procesie oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku „behawiorystyka zwierząt” prowadzonym na Wydziale Biologii, Nauk o Zwierzętach i Biogospodarki Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie przeprowadzona została z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2016/2017. Polska Komisja Akredytacyjna po raz pierwszy oceniała jakość kształcenia na powyższym kierunku studiów.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą. Raport Zespołu wizytującego został opracowany po zapoznaniu się z przedłożonym przez Uczelnię raportem samooceny oraz na podstawie przedstawionej w toku wizytacji dokumentacji, spotkań i rozmów z Władzami Uczelni i Wydziału, pracownikami i studentami ocenianego kierunku, hospitacji zajęć, przeglądu infrastruktury dydaktycznej oraz oceny losowo wybranych prac etapowych i dyplomowych. Władze Uczelni i Wydziału stworzyły bardzo dobre warunki do pracy Zespołu wizytującego.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o programie kształcenia na ocenianym kierunku

(jeśli kierunek jest prowadzony na różnych poziomach kształcenia, informacje należy przedstawić dla każdego poziomu kształcenia)

Nazwa kierunku studiów	behawiorystyka zwierząt	
Poziom kształcenia (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	I i II stopnia	
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne/ niestacjonarne	
Nazwa obszaru kształcenia, do którego został przyporządkowany kierunek (w przypadku, gdy kierunek został przyporządkowany do więcej niż jednego obszaru kształcenia należy podać procentowy udział liczby punktów ECTS dla każdego z tych obszarów w liczbie punktów ECTS przewidzianej w planie studiów do uzyskania kwalifikacji odpowiadającej poziomowi kształcenia)	obszar nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych	
Dziedziny nauki/sztuki oraz dyscypliny naukowe/artystyczne, do których odnoszą się efekty kształcenia na ocenianym kierunku (zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 8 sierpnia 2011 w sprawie obszarów wiedzy, dziedzin nauki i sztuki oraz dyscyplin naukowych i artystycznych, Dz.U. 2011 nr 179 poz. 1065)	dziedzina nauk rolniczych, dyscyplina naukowa zootechnika	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS przewidziana w planie studiów do uzyskania kwalifikacji odpowiadającej poziomowi kształcenia	studia I st. stacj./niestacj.- 7 semestrów, 215/213 pkt. ECTS studia II st. stacj./niestacj. – 3 semestry, 91/91 pkt. ECTS	
Specjalności realizowane w ramach kierunku studiów		
Tytuł zawodowy uzyskiwany przez absolwentów	inżynier/ magister	
Liczba nauczycieli akademickich zaliczanych do minimum kadrowego	13/13	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	I st. – 292 II st. – 48	I st. – 138 II st. – 0
Liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów na studiach stacjonarnych	I st – 2200 II st - 801	I st – 1311 II st - 480

3. Ogólna ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

Kryterium	Ocena stopnia spełnienia kryterium ¹ Wyróżniająca / W pełni / Zadowalająca/ Częściowa / Negatywna
Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni	w pełni
Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia	w pełni
Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia	w pełni
Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia	wyróżniająco
Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia	wyróżniająco
Kryterium 6. Umiejdzynarodowienie procesu kształcenia	w pełni
Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia	w pełni
Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągania efektów kształcenia	w pełni

Jeżeli argumenty przedstawione w odpowiedzi na raport z wizytacji lub wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy będą uzasadniały zmianę uprzednio sformułowanych ocen, raport powinien zostać uzupełniony. Należy, w odniesieniu do każdego z kryteriów, w obrębie którego ocena została zmieniona, wskazać dokumenty, przedstawić dodatkowe argumenty i informacje oraz syntetyczne wyjaśnienia przyczyn, które spowodowały zmianę, a ostateczną ocenę umieścić w tabeli 1.

Tabela 1

Kryterium	Ocena spełnienia kryterium ¹ Wyróżniająca / W pełni / Zadowalająca/ Częściowa
Uwaga: należy wymienić tylko te kryteria, w odniesieniu do których nastąpiła zmiana oceny	

¹ W przypadku gdy oceny dla poszczególnych poziomów kształcenia różnią się, należy wpisać ocenę dla każdego poziomu odrębnie.

4. Szczegółowy opis spełnienia kryteriów oceny programowej

Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni

1.1. Koncepcja kształcenia

1.2. Badania naukowe w dziedzinie / dziedzinach nauki / sztuki związanej / związanych z kierunkiem studiów

1.3. Efekty kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Ad.1.1

Kierunek behawiorystyka zwierząt, prowadzony na Wydziale Biologii, Nauk o Zwierzętach i Biogospodarki, Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie obejmuje kształcenie w zakresie etologii, dobrostanu i behawioru zwierząt gospodarskich, towarzyszących i dzikich oraz optymalizacji warunków utrzymania i użytkowania zwierząt z uwzględnieniem obowiązujących przepisów. W raporcie samooceny nie przedstawiono jednoznacznego opisu koncepcji kształcenia jak również sylwetki absolwenta kierunku behawiorystyka zwierząt. W czasie wizytacji władze Wydziału przedstawiły jednak opis sylwetki absolwenta i materiały związane z organizacją kierunku studiów behawiorystyka zwierząt, które umożliwiły ocenę koncepcji kształcenia kierunku studiów behawiorystyka zwierząt i jej zgodność z misją oraz strategią Wydziału i Uczelni. Z opisu sylwetki absolwenta wynika, że absolwent kierunku behawiorystyka zwierząt będzie posiadał wiedzę z zakresu nauk przyrodniczych ze szczególnym uwzględnieniem zoologii, etologii stosowanej, ekologii behawioralnej oraz chowu i hodowli zwierząt towarzyszących, dzikich i gospodarskich. Kompetencje absolwenta związane będą ze znajomością wymogów dobrostanu różnych grup zwierząt, ich żywienia, reprodukcji oraz modelowania środowiska życia, doradztwa w zakresie wyboru zwierząt towarzyszących, a także zarządzania populacjami zwierząt dzikich, utrzymywanych w ograniczeniu wolności i opracowywania koncepcji programów ich ochrony. Z informacji pozyskanych w czasie wizytacji wynika, że studia prowadzone na kierunku behawiorystyka zwierząt mają interdyscyplinarny charakter i łączą nauki rolnicze, z elementami nauk biologicznych i technicznych. W raporcie samooceny studia na kierunku behawiorystyka zwierząt określono jako studia inżynierskie z zakresu behawioru zwierząt, zarówno towarzyszących, dzikich, jak i gospodarskich. Absolwent tych studiów powinien mieć wiedzę i kompetencje do oceny dobrostanu zwierząt, prawidłowych relacji człowiek-zwierzę, oceny stanu emocjonalnego zwierząt, prowadzenia terapii zaburzeń behawioralnych oraz do prowadzenia działalności gospodarczo-usługowej związanej z utrzymaniem i hodowlą różnych gatunków zwierząt gospodarskich, dzikich i towarzyszących. Koncepcja kształcenia zakłada przygotowanie absolwentów do pracy w instytucjach działających w sferze hodowli i ochrony zwierząt oraz ochrony środowiska, ogrodach zoologicznych, schroniskach i ośrodkach opieki dla zwierząt, placówkach naukowo-badawczych, ośrodkach doradztwa dla osób indywidualnych i organizacji, fermach zwierząt, a także w służbach kontrolujących i nadzorujących przestrzeganie prawa w stosunku do zwierząt. Koncepcja kształcenia zakłada też przygotowanie absolwentów do prowadzenia samodzielnej działalności w sferze doradztwa behawiorystycznego oraz konsultowania problemów związanych z dobrom stanem zwierząt. Koncepcja kształcenia powiązana jest z zasadniczymi celami opisanymi w Strategii Wydziału, w tym w szczególności w zakresie: kształcenia wysoko kwalifikowanych kadr dla gospodarki regionu i kraju, prowadzenia badań naukowych w zakresie szeroko rozumianej biologii,

hodowli i użytkowania zwierząt, rozwoju kadry naukowej w dziedzinie nauk rolniczych, nie tylko w dyscyplinie zootechnika, ale również w innych dyscyplinach oraz w dziedzinie nauk biologicznych oraz upowszechniania wiedzy, postępu technologicznego i przyrodniczego w regionie i poza jego granicami.

Z analizy tabelarycznych zestawień programów kształcenia oraz sylabusów wynika, że w ramach kierunku behawiorystyka zwierząt prowadzone są studia I i II stopnia. Studia I i II stopnia prowadzone są w systemie stacjonarnym oraz niestacjonarnym i mają profil ogólnoakademicki. Prowadzony kierunek studiów mieści się w obszarze nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych, w dyscyplinie zootechnika, co jest zgodne ze specyfiką kształcenia w Uniwersytecie Przyrodniczym w Lublinie i na Wydziale Biologii, Nauk o Zwierzętach i Biogospodarki. W obszarze nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych oraz w dyscyplinie zootechnika mieszczą się także efekty kształcenia kierunku behawiorystyka zwierząt przyjęte Uchwałą Senatu Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie nr 79/2011-2012 z dnia 25 maja 2012 roku w sprawie utworzenia kierunku studiów behawiorystyka zwierząt. Wydział Biologii, Nauk o Zwierzętach i Biogospodarki ma uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora habilitowanego w dyscyplinie zootechnika, w obrębie której zdefiniowano efekty kształcenia dla kierunku behawiorystyka zwierząt. Spełnia on zatem warunki określone w Ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym i może prowadzić studia na kierunku behawiorystyka zwierząt w drodze uchwały Senatu Uczelni, określającej efekty kształcenia, do których są dostosowane plany studiów i programy kształcenia, odpowiednio do poziomu i profilu kształcenia. Koncepcja kształcenia kierunku studiów behawiorystyka zwierząt jest koncepcją oryginalną i całkowicie nowatorską. Są to jedyne tego typu studia w Polsce, o unikalnym w skali kraju charakterze. Plany rozwoju kierunku zakładają umiędzynarodowienie procesu kształcenia i szeroką współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym. W procesie tworzenia koncepcji kształcenia oraz jej rozwoju i doskonaleniu uczestniczą interesariusze wewnętrzni (duża aktywność studentów w tym zakresie) i zewnętrzni. Interesariusze zewnętrzni uczestniczą w procesie kształcenia praktycznego i planowaniu rozwoju kierunku studiów

Ad.1.2

Z informacji pozyskanych w czasie wizytacji wynika, że studia prowadzone na kierunku behawiorystyka zwierząt mają interdyscyplinarny charakter i łączą nauki rolnicze, z elementami nauk biologicznych i technicznych. W raporcie samooceny studia na kierunku behawiorystyka zwierząt określono jako studia inżynierskie z zakresu behawioru zwierząt, zarówno towarzyszących, dzikich, jak i gospodarskich. Absolwent tych studiów powinien mieć wiedzę i kompetencje do oceny dobrostanu zwierząt, prawidłowych relacji człowiek-zwierzę, oceny stanu emocjonalnego zwierząt, prowadzenia terapii zaburzeń behawioralnych oraz do prowadzenia działalności gospodarczo-usługowej związanej z utrzymaniem i hodowlą różnych gatunków zwierząt gospodarskich, dzikich i towarzyszących.

Na Wydziale Biologii, Nauk o Zwierzętach i Biogospodarki, Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie prowadzone są badania głównie w obszarze nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych, w dyscyplinie zootechnika, w której Wydział ma uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora oraz doktora habilitowanego. W tym obszarze merytorycznie mieści się kierunek studiów behawiorystyka zwierząt. Z analizy danych przedstawionych w raporcie samooceny oraz dostarczonych w czasie wizytacji wynika, że znacząca część tematów badawczych prowadzonych na Wydziale dotyczy różnych aspektów behawioru i dobrostanu zwierząt, bezpośrednio powiązanych merytorycznie z ocenianym kierunkiem studiów. W czasie wizytacji wydział przedstawił także liczne publikacje nauczycieli akademickich oraz studentów Wydziału o tematyce powiązanej z kierunkiem studiów behawiorystyka zwierząt. W tym obszarze tematycznym powstały także cztery rozprawy doktorskie, a trzy kolejne są

obecnie przygotowywane. Uwzględniając bardzo krótki okres prowadzenia kierunku studiów behawiorystyka zwierząt, dotychczasowe osiągnięcia naukowe w tym obszarze należy uznać za duże. Merytoryczny zakres badań prowadzonych na Wydziale Biologii, Nauk o Zwierzętach i Biogospodarki w pełni pokrywa kierunkowy zakres kształcenia na kierunku studiów behawiorystyka zwierząt, a wyniki badań są wykorzystywane bezpośrednio w procesie kształcenia. Mimo krótkiego okresu prowadzenia kierunku studiów behawiorystyka zwierząt zauważalny jest ścisły i bezpośredni związek badań naukowych prowadzonych na Wydziale z koncepcją kształcenia oraz doskonaleniem efektów kształcenia i programu studiów na tym kierunku studiów. Badania ukierunkowane na różnorodne aspekty behawioru zwierząt, prowadzone na Wydziale od dawna (jeszcze przed utworzeniem kierunku studiów). Są one specyficzną cechą wizytowanego Wydziału i miały znaczący wpływ na utworzenie koncepcji kształcenia i wpływają na plany jej rozwoju oraz doskonalenie efektów kształcenia i programu studiów.

Ad.1.3

Efekty kształcenia na kierunku behawiorystyka zwierząt zostały zatwierdzone Uchwałą nr 79/2011-2012 Senatu Uniwersytetu Przyrodniczego w Lubinie z dnia 25 maja 2012 r. w sprawie zatwierdzenia efektów kształcenia na studiach o kierunku behawiorystyka zwierząt. Dla studiów I stopnia kierunku behawiorystyka zwierząt Wydział sformułował łącznie 58 kierunkowych efektów kształcenia, w tym: 26 efektów kształcenia w kategorii wiedzy, 22 efektów kształcenia w kategorii umiejętności i 10 efektów kształcenia w kategorii kompetencji społecznych. Efekty kształcenia przyjęte dla studiów I stopnia przywiązują duże znaczenie do uzyskania przez absolwentów kompetencji inżynierskich. Na studiach I stopnia sformulowano łącznie 15 efektów kształcenia dotyczące kompetencji inżynierskich (5 w kategorii wiedza, 8 w kategorii umiejętności i 2 w kategorii kompetencje społeczne). W koncepcji kształcenia uwzględniono wszystkie efekty prowadzące do uzyskania kompetencji inżynierskich.

Dla studiów II stopnia sformulowano natomiast 31 efektów kształcenia, w tym: 14 efektów kształcenia w kategorii wiedzy, 11 efektów kształcenia w kategorii umiejętności i 6 efektów kształcenia w kategorii kompetencje społeczne. Większość efektów kształcenia zakładanych dla kierunku behawiorystyka zwierząt, prowadzonego na Wydziale Biologii, Nauk o Zwierzętach i Biogospodarki została sformułowana w sposób jednoznaczny i zrozumiały. Oddają one specyfikę studiów tego kierunku, a ich realizacja może doprowadzić do osiągnięcia zakładanych kompetencji zawodowych. Efekty kształcenia założone dla kierunku studiów behawiorystyka zwierząt zarówno dla I jak i dla II poziomu kształcenia są spójne z efektami kształcenia dla obszaru kształcenia w zakresie nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych o profilu ogólnoakademickim, określonymi w Krajowych Ramach Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego, do którego kierunek ten został przyporządkowany. Są one sformułowane w sposób zrozumiały, pozwalający na stworzenie systemu ich weryfikacji. Studenci jednoznacznie stwierdzili, że efekty kształcenia opisane w sylabusach są o dla nich przejrzyste i zrozumiałe. Pewną słabością jest nadmiernie rozbudowana struktura efektów kształcenia. Na przykład modułowi „Parazytologia” realizowanemu jako moduł fakultatywny, prowadzony w niewielkim wymiarze 15 godzin wykładu (2 punkty ECTS), przypisano aż 7 efektów kształcenia: 3 w kategorii wiedza, 2 w kategorii umiejętności i 2 w kategorii kompetencje społeczne. Studenci jednoznacznie stwierdzili, że efekty kształcenia opisane w sylabusach są o dla nich przejrzyste i zrozumiałe. Pewną słabością jest nadmiernie rozbudowana struktura efektów kształcenia. Na przykład modułowi „Parazytologia” realizowanemu jako moduł fakultatywny, prowadzony w niewielkim wymiarze 15 godzin wykładu (2 punkty ECTS), przypisano aż 7 efektów kształcenia: 3 w kategorii wiedza, 2 w kategorii umiejętności i 2 w kategorii kompetencje społeczne.

Założone efekty kształcenia odpowiadają koncepcji kształcenia przyjętej na wizytowanym kierunku studiów i są powiązane z badaniami naukowymi, prowadzonymi na Wydziale Biologii, Nauk o Zwierzętach i Biogospodarki. W zbiorze efektów kształcenia studiów II stopnia uwzględniono efekty związane z pogłębioną wiedzą, umiejętnościami badawczymi w zakresie obszaru wiedzy nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych, w dyscyplinie zootechnika. Zakres merytoryczny przyjętych efektów kształcenia został prawidłowo powiązany z wybranym obszarem wiedzy. Efekty kształcenia odnoszą się do dyscypliny naukowej zootechnika. Studenci mogą wywierać wpływ na program i organizację studiów. Studenci trzeciego roku behawiorystyki zwierząt zwrócili uwagę, że na ich pisemny wniosek harmonogram zajęć został zmieniony. Studenci mają także wpływ na modyfikacje programu studiów. Do programu studiów wprowadzono nowe przedmioty w ramach, których studenci mają możliwość zdobycia uprawnień dla osób wykonujących czynności związane z wykorzystaniem zwierząt do celów naukowych lub edukacyjnych oraz wprowadzono przedmiot „Psychologiczne podstawy pracy z klientem”.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Uczelnia przedstawiła koncepcję kształcenia studentów kierunku behawiorystyka zwierząt, prowadzonym na Wydziale Biologii i Hodowli Zwierząt. Koncepcja ta uwzględnia specyfikę sylwetki absolwenta i uwarunkowania wynikające z otoczenia Uczelni. Założony program oraz koncepcja kształcenia są powiązane z misją Uczelni i zgodne ze strategią rozwoju Wydziału Biologii, Nauk o Zwierzętach i Biogospodarki. Behawiorystyka zwierząt, jest relatywnie „młodym” kierunkiem studiów, który na Wydziale Biologii, Nauk o Zwierzętach i Biogospodarki, Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie prowadzony jest zaledwie kilka lat (od 2012 roku). Jest to zarówno pewna słabość jak i mocna strona tego kierunku.

Słabsza strona kierunku studiów behawiorystyka zwierząt wynika stąd, że kierunek ten pozostaje jeszcze w fazie organizacji i początkowego stadium rozwoju. Uruchomienie i doskonalenie nowych form dydaktycznych związanych z funkcjonowaniem tego kierunku studiów wymaga dużych nakładów pracy oraz nakładów finansowych, związanych z koniecznością tworzenia specyficznej bazy dydaktycznej i naukowej oraz poszukiwania wsparcia otoczenia społeczno-gospodarczego. Słabością wdrażanej koncepcji kształcenia jest także nadmiernie rozbudowana struktura efektów kształcenia, obejmująca łącznie 58 efektów kształcenia na studiach I stopnia i 31 efektów kształcenia na studiach II stopnia.

Mocną stroną koncepcji kształcenia kierunku studiów behawiorystyka zwierząt jest jej oryginalność, co generuje duże zainteresowanie wśród kandydatów na studia, nadaje tym studiom unikalny w charakter i rozszerza bazę rekrutacyjną do obszaru całego kraju. Absolwenci behawiorystyki zwierząt są jedynymi w Polsce specjalistami, z wykształceniem inżynierskim lub magisterskim o wyspecjalizowanych kompetencjach z zakresu behawioru zwierząt towarzyszących, dzikich i gospodarskich. Koncepcja kształcenia zakłada uzyskanie wiedzy i kompetencji potrzebnych do oceny dobrostanu zwierząt, prawidłowych relacji człowiek-zwierzę, oceny stanu emocjonalnego zwierząt, prowadzenia terapii zaburzeń behawioralnych, a na takich specjalistów jest zapotrzebowanie.

Dobre praktyki

- Za dobrą praktykę można uznać stworzenie bardzo oryginalnej w skali kraju sylwetki absolwenta na podstawie analizy potrzeb rynku pracy, opracowanie do niej kierunkowych efektów kształcenia i narzędzi osiągnięcia tych efektów. Jest to bardzo prawidłowa droga kreowania kierunku studiów – od analizy rynku pracy do efektów kształcenia i narzędzi ich osiągnięcia.

Zalecenia

- Zalecane jest uproszczenie nadmiernie rozbudowanej struktury kierunkowych efektów kształcenia. Korzystne jest sformułowanie mniejszej liczby ale bardziej elastycznych kierunkowych efektów kształcenia, które mogą być osiągane w następstwie realizacji kilku różnych przedmiotów (narzędzi osiągania efektów), a nie odwrotnie kiedy każdemu z prowadzonych przedmiotów przypisuje się konieczność zrealizowania kilku efektów kształcenia.

Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia

- 2.1. Program i plan studiów - dobór treści i metod kształcenia
- 2.2. Skuteczność osiągania zakładanych efektów kształcenia
- 2.3. Rekrutacja kandydatów, zaliczanie etapów studiów, dyplomowanie, uznawanie efektów kształcenia oraz potwierdzanie efektów uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Ad. 2.1

Wydział Biologii, Nauk o Zwierzętach i Biogospodarki, Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie prowadzi kierunek studiów behawiorystyka zwierząt od zaledwie kilku lat. Jest to przy tym jedyny taki kierunek studiów w Polsce. Program studiów tego kierunku można zatem traktować jako program eksperymentalny, dla którego nie ma odniesień w programach studiów prowadzonych w innych ośrodkach akademickich. Program ten opracowano uwzględniając sylwetkę absolwenta sformułowaną dla zupełnie nowego kierunku studiów. Studia zorganizowano na poziomie pierwszego stopnia jako studia inżynierskie i na poziomie drugiego stopnia jako studia magisterskie. Studia prowadzone są w formie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych. Dla kierunku behawiorystyka zwierząt przyjęto ogólnoakademicki profil kształcenia, a efekty kształcenia zdefiniowano w obszarze nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych, zgodnym z obszarem nauk, w których Wydział Biologii, Nauk o Zwierzętach i Biogospodarki ma uprawnienia naukowe, silną kadrę oraz bazę dydaktyczną i naukową. To stwarza dobre podstawy do organizacji kierunku studiów i możliwości osiągania zakładanych celów i efektów kształcenia oraz struktury kwalifikacji absolwenta.

Program studiów stacjonarnych I stopnia jest realizowany przez 7 semestrów, a nakład pracy studenta obejmuje 215 punktów ECTS. Obejmuje on łącznie 2200 godzin dydaktycznych wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego. Na podkreślenie zasługuje duży udział ćwiczeń, które w planie studiów stanowią 61,6 % wszystkich zajęć, w tym ćwiczenia audytoryjne 21,5 %, laboratoryjne 34,3 % i terenowe 5,8 %, . Nie budzi zastrzeżeń liczba godzin przypisanych do poszczególnych przedmiotów. Liczba punktów ECTS przypisanych poszczególnym przedmiotom jest adekwatna do liczby godzin dydaktycznych. Obciążenia godzinowe poszczególnych modułów kształcenia są na ogół adekwatne do zakładanych celów i nakładów pracy studenta oraz przypisano im właściwą liczbę punktów ECTS. Liczba punktów ECTS przypisana do poszczególnych przedmiotów w większości odzwierciedla nakład pracy potrzebny do osiągnięcia efektu. Zajęciom z wychowania fizycznego przypisano łącznie 4 punkty ECTS. Trzeba zaznaczyć, iż zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 września 2016 r., w sprawie warunków prowadzenia studiów, zajęciom wychowania fizycznego nie przypisuje się

punktów ECTS. Program studiów przewiduje odbycie sześciotygodniowej praktyki zawodowej realizowanej po 4 semestrze. Praktykom przypisano 6 punktów ECTS, co w przypadku studiów o profilu ogólnoakademickim jest wystarczające. Nie wskazano wymiaru godzin dydaktycznych przypisanych praktykom. Praktykę zawodową zdefiniowano jako przedmiot fakultatywny, nie wskazano jednak alternatywy dla praktyki (jaki przedmiot miałby ją ewentualnie zastąpić). Wskazano natomiast różne miejsca odbywania praktyk (ogród zoologiczny, schroniska/przytuliska dla zwierząt, lecznice weterynaryjne i podmioty zatwierdzone przez Dział Kształcenia Praktycznego). W raporcie samooceny poinformowano, że praktyki prowadzone są w instytucjach związanych z zachowaniem zwierząt, organizacją hodowli oraz w schroniskach dla zwierząt, ogrodach zoologicznych, lecznicach i przychodniach weterynaryjnych, ośrodkach szkolenia psów, a także w instytucjach związanych z działalnością rolniczą. W załącznikach do raportu samooceny podano sylabusy przedmiotów. Dla praktyki zawodowej podano 5 sylabusów o tym samym kodzie 057 (w programie studiów praktyka zawodowa ma kod 027). Jeden z tych sylabusów podaje informację, że praktyka to moduł obowiązkowy, a cztery pozostałe, że jest to moduł fakultatywny. Z raportu samooceny wynika, że praktyki są dostosowane do organizacji pracy zakładu. W ramach praktyk studenci prowadzą również tzw. „Domy tymczasowe dla zwierząt”, które z wielu przyczyn nie mogą przebywać w schroniskach. Studenci prowadzą dzienniczki praktyk, a praktyka kończy się egzaminem przed 3-osobową komisją. Po egzaminie studenci wypełniają ankietę oceniającą przebieg i warunki praktyki, co jest podstawą sporządzenia rocznego raportu przez Dział Kształcenia Praktycznego i Ustawicznego. Z informacji uzyskanych od przedstawicieli Uczelni odpowiedzialnych za organizację praktyk wynika, że na kierunku studiów behawiorystyka zwierząt praktyki zawodowe służą raczej nabywaniu umiejętności praktycznych niż weryfikacji efektów osiąganych w czasie kształcenia kursowego na uczelni. Nie przedstawiono wykazu czynności i umiejętności, które powinien opanować student odbywający praktykę.

Program studiów stacjonarnych II stopnia jest realizowany przez 3 semestry, a nakład pracy studenta obejmuje 91 punktów ECTS i 801 godzin dydaktycznych wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego. Udział ćwiczeń w programie studiów stacjonarnych II stopnia jest mniejszy niż na studiach stacjonarnych I stopnia ale także jest duży i stanowi 53,1 % wszystkich zajęć, w tym ćwiczenia audytoryjne 15,7 %, laboratoryjne 28,7 % i terenowe 8,7 %,.. Nie budzi zastrzeżeń liczba godzin przypisanych do poszczególnych przedmiotów i forma zajęć dydaktycznych. Liczba punktów ECTS przypisanych poszczególnym przedmiotom jest adekwatna do liczby godzin dydaktycznych. Obciążenia godzinowe poszczególnych modułów kształcenia są adekwatne do zakładanych celów i nakładów pracy studenta oraz przypisano im właściwą liczbę punktów ECTS. Liczba punktów ECTS przypisana do poszczególnych przedmiotów w większości odzwierciedla nakład pracy potrzebny do osiągnięcia efektu. Podobnie jak na stacjonarnych studiach I stopnia także na niestacjonarnych studiach I stopnia zajęciom z wychowania fizycznego przypisano punkty ECTS (1 punkt), co jak już wcześniej wspomniano jest niezgodne z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 września 2016 r., w sprawie warunków prowadzenia studiów. Program studiów stacjonarnych II stopnia nie przewiduje praktyk zawodowych ani dyplomowych.

Program studiów niestacjonarnych I stopnia jest realizowany przez 8 semestrów, a nakład pracy studenta obejmuje 213 punktów ECTS. Obejmuje on łącznie 1311 godzin dydaktycznych, wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego. Program studiów niestacjonarnych I stopnia jest w znacznym stopniu odzwierciedleniem programu studiów stacjonarnych I stopnia. Główne różnice wynikają z mniejszej liczby godzin dydaktycznych wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego, które rozłożone są na 8, a nie na 7 semestrów, jak to ma miejsce na studiach stacjonarnych I stopnia. W programie studiów niestacjonarnych I stopnia także dominują ćwiczenia, które w planie

studiów stanowią 55,5 % wszystkich zajęć, w tym ćwiczenia audytoryjne 17,5 %, laboratoryjne 32,6 % i terenowe 5,4 %, . Nie budzi zastrzeżeń liczba godzin przypisanych do poszczególnych przedmiotów. Liczba punktów ECTS przypisanych poszczególnym przedmiotom jest także adekwatna do liczby godzin dydaktycznych. Obciążenia godzinowe poszczególnych modułów kształcenia są na ogół adekwatne do zakładanych celów i nakładów pracy studenta oraz przypisano im właściwą liczbę punktów ECTS. Liczba punktów ECTS przypisana do poszczególnych przedmiotów w większości odzwierciedla nakład pracy potrzebny do osiągnięcia efektu. Podobnie jak na studiach stacjonarnych zajęciom z wychowania fizycznego przypisano punkty ECTS (2 punkty). Analogicznie jak na stacjonarnych I stopnia program studiów niestacjonarnych I stopnia także przewiduje odbycie sześciotygodniowej praktyki zawodowej realizowanej po 4 semestrze. Praktykom przypisano 6 punktów ECTS, nie wskazując wymiaru godzin dydaktycznych przypisanych praktykom. W raporcie samooceny nie podano odrębnych zasad prowadzenia praktyk zawodowych na studiach niestacjonarnych, a załączniki do raportu samooceny także zawierają 5 sylabusów dla praktyk zawodowych, które są analogiczne do tych opracowanych dla studiów stacjonarnych I stopnia. Ze względu na dużą różnorodność praktycznych zastosowań treści programowych kierunku studiów behawiorystyka zwierząt studentom oferowane są zróżnicowane miejsca odbywania praktyk. W ofercie są między innymi: schroniska dla bezdomnych zwierząt, lecznice weterynaryjne, ośrodki rehabilitacji dla zwierząt, ośrodki i centra animaloterapii, ośrodki szkoleniowe i szkoły dla psów, gospodarstwa hodowlane i hodowle zwierząt rasowych oraz gospodarstwa agroturystyczne i rolne. Miejsca odbywania praktyk są wystarczająco zróżnicowane i merytorycznie trafnie dobrane do kierunku studiów.

Program studiów niestacjonarnych II stopnia jest realizowany przez 4 semestry, a nakład pracy studenta obejmuje 91 punktów ECTS i 480 godzin dydaktycznych, wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego. Udział ćwiczeń w programie studiów niestacjonarnych II stopnia jest większy niż na studiach stacjonarnych II stopnia i stanowi 55,0 % wszystkich zajęć, w tym ćwiczenia audytoryjne 17,5 %, laboratoryjne 27,9 % i terenowe 9,6 %, . Nie budzi zastrzeżeń liczba godzin przypisanych do poszczególnych przedmiotów i forma zajęć dydaktycznych. Liczba punktów ECTS przypisanych poszczególnym przedmiotom jest adekwatna do liczby godzin dydaktycznych. Obciążenia godzinowe poszczególnych modułów kształcenia są adekwatne do zakładanych celów i nakładów pracy studenta oraz przypisano im właściwą liczbę punktów ECTS. Liczba punktów ECTS przypisana do poszczególnych przedmiotów w większości odzwierciedla nakład pracy potrzebny do osiągnięcia efektu. Program studiów niestacjonarnych II stopnia nie przewiduje praktyk zawodowych ani dyplomowych.

Na wszystkich formach studiów kierunku behawiorystyka zwierząt (studia stacjonarne i niestacjonarne I i II stopnia) logicznie zaprojektowano sekwencję i następstwo przedmiotów przewidzianych programem studiów, a nazwy przedmiotów na ogół odzwierciedlają treści modułów kształcenia opisane w sylabusach. Treści programowe są aktualne i kompleksowo uwzględniają bieżący stan wiedzy. Zapewniają też różnorodność tematyczną i umożliwiają osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia. Wszystkie sylabusy są zamieszczone na stronie internetowej Wydziału i w każdej chwili można je przeczytać. Sylabusy są przejrzysto opisane ale kody przypisane poszczególnym modułom w opisie modułu kształcenia (sylabus) i w programie studiów są różne. Na przykład: przedmiot „Metody hodowlane” w programie studiów stacjonarnych I stopnia ma kod 027, a sylabus tego przedmiotu oznaczono kodem 046. Z pewnością utrudnia to studentom korzystanie z sylabusów i analizę programu studiów. Stosowane metody dydaktyczne uwzględniają nabywanie umiejętności praktycznych, poprzez np. prowadzenie terapii behawioralnych i modyfikacji zachowania zwierząt, w tym uczenia się w językach obcych.

Na studiach stacjonarnych zarówno I jak i II stopnia, program studiów zapewnia w miarę równomierne obciążenie semestrów. Na studiach stacjonarnych I stopnia semestry (z wyjątkiem ostatniego) mają obciążenie w wymiarze 30-32 ECTS i 315-360 godzin dydaktycznych, a na studiach stacjonarnych II stopnia semestry mają obciążenie w wymiarze 29-31 ECTS i 315- 321 godzin dydaktycznych (tylko w ostatnim semestrze 165 godz.). Na studiach niestacjonarnych obciążenie semestrów nie jest równomierne. Na studiach niestacjonarnych I stopnia obciążenie semestrów waha się od 18 do 34 ECTS i od 147 do 180 godzin dydaktycznych, a na studiach niestacjonarnych II stopnia obciążenie semestrów waha się od 17 do 31 ECTS i od 96 do 135 godzin dydaktycznych.

Na studiach stacjonarnych I i II stopnia zajęcia odbywają się we wszystkie dni tygodnia, od poniedziałku do piątku, bez dni wolnych od zajęć. Podział zajęć pomiędzy poszczególne dni jest w miarę równomierny, a w dniach bardziej obciążonych zajęciami przewidziano przerwę między zajęciami. Na studiach niestacjonarnych zajęcia zaprojektowano w soboty i niedziele. Bardziej obciążone zajęciami są soboty. W niektóre soboty zajęcia odbywają się przez długi okres czasu, co nie jest korzystne. Na przykład plan zajęć dla studentów 2 roku (4 semestr) studiów niestacjonarnych I stopnia przewiduje w sobotę zajęcia od godziny 8.00 do godziny 20.00. Zaprojektowano jednak 45 minut przerwy między zajęciami. Większość zajęć odbywa się w budynkach Wydziału, w ośrodku akademickim Uniwersytetu Przyrodniczego. Harmonogram zajęć studenci oceniają pozytywnie, ponieważ jak sami stwierdzili mieli oni duży wpływ na jego formę. Przewidziany czas realizacji przedmiotów i przypisane im punkty ECTS w zdecydowanej większości przedmiotów są prawidłowe i pozwalają na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Treści programowe zwarte w sylabusach pozwalają na osiągnięcie przedmiotowych efektów kształcenia, a te są spójne z kierunkowymi efektami kształcenia. W programie studiów zawarto treści o znaczeniu podstawowym i kierunkowym. Program nie przewiduje specjalności w ramach kierunku behawiorystyka zwierząt. Dobór treści programowych na ocenianym kierunku jest zgodny z zakładanymi efektami kształcenia oraz uwzględnia aktualny stan wiedzy związanej z zakresem ocenianego kierunku. Analiza treści kształcenia wskazuje, że są one aktualne i zgodne z osiągnięciami naukowymi w obszarze związanym z kierunkiem studiów. Zakres treści kształcenia, jak i stosowane metody dydaktyczne są adekwatne do kierunku studiów oraz zakładanych celów i efektów kształcenia. Podana w sylabusach literatura obowiązkowa jest aktualna i merytorycznie zgodna z deklarowanymi treściami kształcenia.

W programach studiów stacjonarnych i niestacjonarnych zarówno I jak i II stopnia zaprojektowano po trzy moduły przedmiotów o treściach z obszaru nauk humanistycznych. W każdej z wymienionych wyżej form studiów łączna liczba punktów ECTS, jaką zobowiązany jest uzyskać student w wyniku realizacji przedmiotów humanistycznych wynosi 5. Spełniony jest zatem warunek wynikający z Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 września 2016 r., w sprawie warunków prowadzenia studiów, w myśl którego liczba punktów ECTS jaką musi uzyskać student w ramach zajęć z obszaru nauk humanistycznych lub społecznych nie może być mniejsza niż 5.

W raporcie samooceny poinformowano, że kształcenie na kierunku behawiorystyka zwierząt zapewnia studentowi możliwość wyboru przedmiotów fakultatywnych i że moduły do wyboru na studiach I stopnia stanowią łącznie 30,05% ogólnej liczby punktów ECTS, a na studiach II stopnia 46% ogólnej liczby punktów ECTS. Z przedstawionych programów studiów wynika jednak, że rzeczywisty udział modułów wybieralnych w ogólnej liczbie punktów ECTS jest mniejszy. Na studiach I stopnia zarówno stacjonarnych jak i niestacjonarnych program przewiduje 11 przedmiotów do wyboru o łącznym wymiarze 33 ECTS. Za wybieralny można także przedmiot humanistyczny (wybór pomiędzy Psychologią i socjologią), stanowiący 2 punkty ECTS i przedmiot ogólnouczelniany (1 ECTS). Jako przedmiot fakultatywny Uczelnia wskazuje także praktykę (6 ECTS), choć jak już wcześniej wspomniano nie wskazano

alternatywy dla praktyki (jaki przedmiot miałby ją ewentualnie zastąpić), a jedynie różne miejsca odbywania praktyk. Praktyki nie można zaliczyć do grupy modułów wybieralnych. Uczelnia wskazuje jako wybieralne także seminaRIA dyplomowe (łącznie 4 ECTS) oraz pracę dyplomową i egzamin dyplomowy (10 ECTS). Suma ECTS dla przytoczonych wyżej przedmiotów fakultatywnych wynosi 50, co stanowi 23,3% ogółu punktów ECTS. Program studiów I stopnia nie umożliwia zatem studentom wyboru modułów kształcenia w wymiarze przekraczającym 30% liczby punktów ECTS, wymaganych Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 września 2016 r., w sprawie warunków prowadzenia studiów. Program studiów II stopnia zarówno stacjonarnych jak i niestacjonarnych przewiduje 5 przedmiotów do wyboru o łącznym wymiarze 20 ECTS. Uczelnia wskazuje jako wybieralne także seminaRIA dyplomowe (łącznie 4 ECTS) oraz pracę dyplomową i egzamin dyplomowy (15 ECTS). Suma ECTS dla przytoczonych wyżej przedmiotów fakultatywnych wynosi 39, co stanowi 42,9 % ogółu punktów ECTS na studiach stacjonarnych II stopnia. Program studiów II stopnia umożliwia studentom wybór modułów kształcenia w wymiarze przekraczającym 30% liczby punktów ECTS wymaganych Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 września 2016 r., w sprawie warunków prowadzenia studiów.

Podstawę wybieralności treści kształcenia stanowią moduły określone w programie studiów jako przedmioty do wyboru. Na studiach stacjonarnych jest to 11 przedmiotów do wyboru zorganizowanych w 6 bloków: Blok A, B, C, D, E i F. W każdym z wymienionych bloków studenci mają możliwość wyboru spośród od 2 do 6 przedmiotów wybieralnych. Łącznie studenci wybierają 11 spośród 22 przedmiotów z oferty wyboru. W opinii studentów umożliwiony jest elastyczny wybór przedmiotów fakultatywnych. Z informacji studentów wynika, że w aktualnie zmodyfikowanych planach studiów na rok akademicki 2017/2018 (zatwierdzonych uchwałą Rady Wydziału z dnia 16.03.2017 r.) zwiększono liczbę modułów do wyboru. Studenci będą mogli dokonywać wyboru zajęć dotychczas obowiązkowych. Na przykład na semestrze IV do wyboru będzie „Genetyka behawioralna” lub „Metody hodowlane” chociaż aktualnie nie są one wliczane do przedmiotów fakultatywnych. Studenci nie mieli krytycznych uwag co do przedmiotów do wyboru. Zajęcia dydaktyczne na kierunku behawiorystyka zwierząt prowadzone są w standardowych formach takich jak: wykłady, ćwiczenia audytoryjne, laboratoryjne i projektowe oraz seminaRIA. Zaproponowany w kartach przedmiotu sposób realizacji zajęć jest dostosowany do specyfiki kierunku i poszczególnych modułów. Z opinii prezentowanej przez studentów obecnych na spotkaniu z zespołem wizytującym wynika, że stosowane formy zajęć i metody kształcenia uwzględniają samodzielne uczenie się oraz aktywizujące formy pracy, co przekłada się na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Dzieje się tak między innymi dlatego, że w ramach poszczególnych zajęć studenci muszą realizować projekty lub przygotowywać prezentacje multimedialne na wybrany temat w zależności od przedmiotu. Program studiów obejmuje moduły zajęć związane z badaniami naukowymi, prowadzonymi w obszarze nauk związanych z kierunkiem studiów, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze przekraczającym 50% ogółu punktów ECTS, co umożliwia studentom zdobywanie pogłębionej wiedzy oraz umiejętności uczestniczenia w badaniach naukowych. Potwierdzili to studenci informując, że są oni przygotowywani do prowadzenia badań, w zakresie podstawowych umiejętności badawczych. Studenci mają możliwość współuczestniczenia w badaniach naukowych i zostania współautorami publikacji naukowych, nawet już w czasie studiowania na studiach pierwszego stopnia. Z przedłożonej dokumentacji wynika, że studenci studiów drugiego stopnia biorą udział w prowadzeniu badań w warunkach właściwych dla zakresu działalności badawczej związanej z ocenianym kierunkiem studiów, w sposób umożliwiający bezpośrednie wykonywanie prac badawczych przez studentów. Uczelnia zapewnia możliwość indywidualizacji procesu kształcenia. Istnieje możliwość wyboru indywidualnego programu oraz organizacji. Studenci potwierdzili, że są świadomi tych możliwości. Zajęcia audytoryjne

odbywają się w grupach 30-34 osobowych, a laboratoryjne w grupach 15-17 osobowych. W raporcie samooceny poinformowano także, że specjalistyczne zajęcia praktyczne, prowadzone w lecznicach dla zwierząt mogą być realizowane w grupach 3-5 osobowych.

Zespół wizytujący hospitował kilka różnych zajęć dydaktycznych prowadzonych jako wykłady lub ćwiczenia. Większość hospitowanych zajęć prowadzona była na wysokim poziomie, przez nauczycieli o dużych umiejętnościach dydaktycznych, profesjonalnie przygotowanych do zajęć. Zajęcia prowadzone były w większości w wystarczająco dużych salach i pracowniach, najczęściej wyposażonych adekwatnie do formy i rodzaju prowadzonych zajęć dydaktycznych. Prezentowane na hospitowanych zajęciach treści programowe zgodne były z sylabusem przedmiotów. Niektóre, typowo teoretyczne treści nauczania korzystnie byłoby jednak przenieść z ćwiczeń na wykłady. Szczegółowe informacje o hospitowanych zajęciach dydaktycznych zestawiono w załączniku nr 7.

Studenci pozytywnie oceniają wsparcie udzielane im przez Władze Dziekańskie oraz pracowników Wydziału. Mają możliwość korzystania z konsultacji i komunikacji drogą elektroniczną. Godziny konsultacji są podawane zazwyczaj na pierwszych zajęciach, ale są również udostępniane na stronie internetowej. Prodziekani Wydziału organizują spotkania konsultacyjne ze studentami, które są bardzo pozytywnie oceniane przez studentów. Mogą oni wtedy przedstawiać opinię na temat organizacji procesu kształcenia i bieżących problemów związanymi ze studiowaniem.

Zajęcia dydaktyczne na kierunku behawiorystyka zwierząt prowadzone są w standardowych formach takich jak: wykłady, ćwiczenia audytoryjne, laboratoryjne i projektowe oraz seminaria. Zaproponowany w kartach przedmiotu sposób realizacji zajęć jest dostosowany do specyfiki kierunku i poszczególnych modułów. Z opinii prezentowanej przez studentów obecnych na spotkaniu z zespołem wizytującym wynika, że stosowane formy zajęć i metody kształcenia uwzględniają samodzielne uczenie się oraz aktywizujące formy pracy, co przekłada się na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Dzieje się tak między innymi dlatego, że w ramach poszczególnych zajęć studenci muszą realizować projekty lub przygotowywać prezentacje multimedialne na wybrany temat w zależności od przedmiotu. Program studiów obejmuje moduły zajęć związane z badaniami naukowymi, prowadzonymi w obszarze nauk związanych z kierunkiem studiów, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze przekraczającym 50% ogółu punktów ECTS, co umożliwia studentom zdobywanie pogłębionej wiedzy oraz umiejętności uczestniczenia w badaniach naukowych. Potwierdzili to studenci informując, że są oni przygotowywani do prowadzenia badań, w zakresie podstawowych umiejętności badawczych. Studenci mają możliwość współuczestniczenia w badaniach naukowych i zostania współautorami publikacji naukowych, nawet już w czasie studiowania na studiach pierwszego stopnia. Z przedłożonej dokumentacji wynika, że studenci studiów drugiego stopnia biorą udział w prowadzeniu badań w warunkach właściwych dla zakresu działalności badawczej związanej z ocenianym kierunkiem studiów, w sposób umożliwiający bezpośrednie wykonywanie prac badawczych przez studentów. Uczelnia zapewnia możliwość indywidualizacji procesu kształcenia. Istnieje możliwość wyboru indywidualnego programu oraz organizacji. Studenci potwierdzili, że są świadomi tych możliwości. Zajęcia audytoryjne odbywają się w grupach 30-34 osobowych, a laboratoryjne w grupach 15-17 osobowych. W raporcie samooceny poinformowano także, że specjalistyczne zajęcia praktyczne, prowadzone w lecznicach dla zwierząt mogą być realizowane w grupach 3-5 osobowych.

Zespół wizytujący hospitował kilka różnych zajęć dydaktycznych prowadzonych jako wykłady lub ćwiczenia. Większość hospitowanych zajęć prowadzona była na wysokim poziomie, przez nauczycieli o dużych umiejętnościach dydaktycznych, profesjonalnie przygotowanych do zajęć. Zajęcia prowadzone były w większości w wystarczająco dużych salach i pracowniach, najczęściej wyposażonych adekwatnie do formy i rodzaju prowadzonych zajęć dydaktycznych.

Prezentowane na hospitowanych zajęciach treści programowe zgodne były z sylabusem przedmiotów. Niektóre, typowo teoretyczne treści nauczania korzystnie byłoby jednak przenieść z ćwiczeń na wykłady. Szczegółowe informacje o hospitowanych zajęciach dydaktycznych zestawiono w załączniku nr 7.

Studenci pozytywnie oceniają wsparcie udzielane im przez Władze Dziekańskie oraz pracowników Wydziału. Mają możliwość korzystania z konsultacji i komunikacji drogą elektroniczną. Godziny konsultacji są podawane zazwyczaj na pierwszych zajęciach, ale są również udostępniane na stronie internetowej. Prodziekani Wydziału organizują spotkania konsultacyjne ze studentami, które są bardzo pozytywnie oceniane przez studentów. Mogą oni wtedy przedstawiać opinię na temat organizacji procesu kształcenia i bieżących problemów związanych ze studiowaniem.

Ad. 2.2

Metody weryfikacji osiągania etapowych efektów kształcenia opisano w sylabusach i są one omawiane ze studentami na pierwszych zajęciach z danego przedmiotu. Analiza metod opisanych w sylabusach pozwala stwierdzić, że są to typowe metody, prawidłowo dobrane do celów i treści kształcenia. Najczęściej stosowana jest forma pisemnego sprawdzania stopnia osiągania efektów kształcenia. Rzadziej stosowane są sprawdziany ustne lub w formie projektu czy prezentacji. Prace etapowe dokumentujące osiąganie etapowych efektów kształcenia, są prawidłowo dokumentowane i gromadzone. W czasie wizytacji zespół wizytujący dokonał oceny sposobów weryfikacji stopnia osiągania etapowych efektów kształcenia na 6 różnych przedmiotach, prowadzonych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych. Dominującą formą weryfikacji wiedzy był test jednokrotnego wyboru z czterema sugerowanymi możliwościami odpowiedzi. Treść zadawanych pytań i sugerowanych odpowiedzi była zgodna z treściami modułu kształcenia opisanymi w sylabusie przedmiotu (załącznik nr 3, część I). W większości przypadków zastosowane narzędzia weryfikacji osiągania etapowych efektów kształcenia okazały się skuteczne. W niektórych jednak przypadkach (np. zaliczenie z przedmiotu „Podstawy terapii z udziałem zwierząt”) wyniki wskazują na minimalny stopień trudności kolokwium, które w niewielkim stopniu weryfikuje różnicowanie stopnia opanowania wiedzy przez studentów, bowiem wszyscy studenci uzyskali ocenę bardzo dobrą, przy czym 25 z nich uzyskało maksymalną liczbę punktów (13), a tylko jeden uzyskał 12 punktów. Stwierdzono też przypadek zaliczenia na ocenę (zaliczenie z przedmiotu „Dobrostan zwierząt towarzyszących i dzikich”), w którym ocenę pozytywną może uzyskać student, który uzyskał jedynie 42% maksymalnej liczby punktów, chociaż z sylabusu tego przedmiotu wynika, że ocenę dostateczny może uzyskać student uzyskujący 51-60% punktów. Wydaje się zatem, że kolokwium to nie weryfikuje osiągania efektów kształcenia w założonym stopniu.

W większości modułów kształcenia przyjęto analogiczne szczegółowe kryteria weryfikacji wiedzy, umiejętności i kompetencji, przyjmując, że:

- 1) student wykazuje dostateczny (3,0) stopień wiedzy lub umiejętności, gdy uzyskuje od 51 do 60% sumy punktów określających maksymalny poziom wiedzy lub umiejętności z danego przedmiotu (odpowiednio, przy zaliczeniu cząstkowym – jego części),
- 2) student wykazuje dostateczny plus (3,5) stopień wiedzy lub umiejętności, gdy uzyskuje od 61 do 70% sumy punktów określających maksymalny poziom wiedzy lub umiejętności z danego przedmiotu (odpowiednio – jego części),
- 3) student wykazuje dobry stopień (4,0) wiedzy lub umiejętności, gdy uzyskuje od 71 do 80% sumy punktów określających maksymalny poziom wiedzy lub umiejętności z danego przedmiotu (odpowiednio – jego części),

4) student wykazuje plus dobry stopień (4,5) wiedzy lub umiejętności, gdy uzyskuje od 81 do 90% sumy punktów określających maksymalny poziom wiedzy lub umiejętności z danego przedmiotu (odpowiednio – jego części),

5) student wykazuje bardzo dobry stopień (5,0) wiedzy lub umiejętności, gdy uzyskuje powyżej 91% sumy punktów określających maksymalny poziom wiedzy lub umiejętności z danego przedmiotu (odpowiednio – jego części). Przyjęte na Wydziale kryteria weryfikacji wiedzy, umiejętności i kompetencji nie odbiegają od stosowanych w innych jednostkach.

Efekty w kategorii wiedza sprawdzane są głównie poprzez pisemne sprawdziany i egzaminy, efekty w kategorii umiejętności poprzez sprawdziany praktyczne podczas zajęć terenowych oraz na podstawie przygotowanych przez studentów projektów i prezentacji. Jako podstawę weryfikacji efektów w kategorii kompetencje społeczne wskazywano najczęściej ocenę aktywności na zajęciach.

Studenci pozytywnie oceniają system weryfikacji osiągania etapowych efektów kształcenia. Podkreślali, że na niektórych zajęciach można ustalić z wykładowcą indywidualną formę zaliczenia. Niektórzy wykładowcy pozwalają studentowi samodzielnie zdecydować czy będzie zaliczał dany przedmiot w formie ustnej czy pisemnej. Studenci są bardzo zadowoleni z takiej możliwości, ponieważ czują się dzięki temu sprawiedliwiej oceniani i mogą wybrać najbardziej dogodną dla nich formę zaliczenia. Studenci stwierdzili również, że proces sprawdzania i oceniania osiągniętych efektów kształcenia jest dla nich przejrzysty i zrozumiały. W razie wystąpienia jakichkolwiek wątpliwości co do adekwatności przyznanej na zaliczeniu oceny studenci mogą obejrzeć swoją pracę i skonfrontować swoje wątpliwości z prowadzącym zajęcia. Studenci zarówno studiów pierwszego jak i drugiego stopnia oraz studiów stacjonarnych i niestacjonarnych nie kwestionowali też sposobów ustalania terminów zaliczeń.

Końcowe efekty kształcenia weryfikowane są w procesie dyplomowania. Na Wydziale Biologii, Nauk o Zwierzętach i Biogospodarki opracowano instrukcję procesu dyplomowania. Instrukcja obejmuje stacjonarne i niestacjonarne studia I i II stopnia. Zawiera ona opis postępowania w zakresie: terminów zapisywania oraz zasad wydawania i zatwierdzania tematów prac dyplomowych magisterskich, inżynierskich i licencjackich. Tematy prac dyplomowych zgłaszane są przez nauczycieli akademickich zatrudnionych w uczelni, z tytułem lub stopniem naukowym doktora lub doktora habilitowanego (w wyjątkowych sytuacjach Rada Wydziału na wniosek dziekana może upoważnić do kierowania pracą dyplomową specjalistę spoza uczelni, posiadającego stopień naukowy doktora) kierownikom poszczególnych jednostek organizacyjnych. Po zatwierdzeniu przez prodziekana odpowiedzialnego za kierunek studiów i kierownika jednostki, tematy te podawane są do wiadomości studentom w sekretariatach jednostek i na spotkaniach informacyjnych. Dopuszcza się również zamieszczanie tematów prac dyplomowych na stronach internetowych poszczególnych jednostek organizacyjnych. Studenci po konsultacjach z nauczycielami akademickimi dokonują samodzielnie wyboru tematu i zapisują się w sekretariatach jednostek organizacyjnych. Ostateczną decyzję o przydzieleniu tematu podejmuje kierownik jednostki organizacyjnej po konsultacji z nauczycielami jednostki i jest ona przekazywana studentom. Instrukcja reguluje też obowiązki wykonującego pracę i kierującego pracą dyplomową, zasady oceny pracy dyplomowej oraz sposób przeprowadzenia egzaminu dyplomowego. Egzamin dyplomowy jest egzaminem ustnym i w szczególnych przypadkach może być prowadzony w języku obcym. Egzamin dyplomowy odbywa się przed komisją powołaną przez Dziekana, w skład której wchodzi: dziekan lub prodziekan jako przewodniczący, nauczyciel kierujący pracą i recenzent. Podczas egzaminu dyplomowego student prezentuje pracę i odpowiada na trzy pytania, wylosowane z wcześniej przygotowanych grup zagadnień, jak też zadane przez członków komisji, głównie recenzenta. Pytania mogą być związane z modułami realizowanymi w czasie studiów oraz z tematyką pracy dyplomowej. Wyniki egzaminu dyplomowego ocenia się

zgodnie z Regulaminem Studiów UP w Lublinie. W celu zapewnienia samodzielnego wykonania pracy dyplomowej są one sprawdzane za pomocą systemu antyplagiatowego.

Zespół wizytujący poddał ocenie 13 losowo wybranych prac dyplomowych (6 prac inżynierskich i 7 prac magisterskich) oraz przebieg egzaminów dyplomowych, dokumentujących osiąganie końcowych efektów kształcenia (załącznik nr 3, część II). Wszystkie prace dyplomowe poddane ocenie mieściły się tematycznie w obszarze nauk właściwych dla kierunku dyplomowania i miały ścisły związek z dyscypliną, do której odnoszą się efekty kształcenia. Jedna praca magisterska (studenta o numerze albumu 81323) merytorycznie związana była z kierunkiem studiów zootechnika. Prace magisterskie w większości miały charakter eksperymentalny, właściwy dla prac magisterskich. Wykorzystano w nich materiały pochodzące z badań i obserwacji własnych. Większość prac magisterskich opracowano na dobrym poziomie. Jedna z 7 ocenianych prac magisterskich nie miała charakteru eksperymentalnego (numer albumu 90753). Jest ona przeglądem piśmiennictwa opartym na 26 pozycjach, a jej cena wystawiona przez opiekuna i recenzenta jest zawyżona. Zawyżone zdają się być także oceny prac magisterskich studentów o numerze albumu 66420 i 83853.

Wszystkie oceniane przez zespół wizytujący prace inżynierskie były tematycznie zgodne z kierunkiem dyplomowania i zostały ocenione adekwatnie do poziomu tych prac i bez wyjątku miały charakter eksperymentalny. W raporcie samooceny podano, że „Prace inżynierskie mają charakter projektowy, diagnostyczny lub ekspertyzy”. Pracom wylosowanym przez zespół wizytujący można przepisać charakter diagnostyczny. Żadna z nich nie była projektem lub ekspertyzą. Ocena prac inżynierskich, dokonywana jest przez opiekuna oraz recenzenta i w większości przypadków odzwierciedla poziom oraz wartość merytoryczną ocenianych prac.

Na egzaminach dyplomowych komisja egzaminacyjna zadaje 3 (rzadziej 4) różne pytania o tematyce mieszczącej się w zakresie dyscypliny dyplomowania lub w obszarze pokrewnej dyscypliny zootechnika.

Na podstawie analizy danych zamieszczonych w załącznikach do raportu samooceny, analizy dokumentacji prac etapowych i dyplomowych oraz przebiegu procesu dyplomowania zespół wizytujący stwierdza, że Wydział Biologii, Nauk o Zwierzętach i Biogospodarki opracował i wdrożył System sprawdzania efektów kształcenia, który w ocenie zespołu wizytującego można uznać za satysfakcjonujący i wystarczająco efektywny.

Ad.2.3

Rekrutacja na studia odbywa się podstawie uchwały Senatu UP w Lublinie, przyjmowanej na ponad rok przed rozpoczęciem rekrutacji. System rekrutacji oparty jest bezpośrednio na wynikach matur i ma charakter konkursowy, nie obejmuje oceny innych elementów wiedzy i umiejętności kandydata. Rekrutacja na studia pierwszego stopnia odbywa się na podstawie konkursu ocen uzyskanych na świadectwie maturalnym. Przedmioty wymagane w postępowaniu rekrutacyjnym to: nowożytny język obcy oraz jeden przedmiot do wyboru (biologia, matematyka, chemia, fizyka i astronomia, informatyka lub geografia). W ocenie konkursowej stosowane są mnożniki odnoszące się do ocen z przedmiotów zdawanych na maturze na poziomie podstawowym lub rozszerzonym. W zależności od indywidualnych osiągnięć zapisanych na świadectwie maturalnym tworzone są listy rankingowe.

O przyjęcie na studia II stopnia mogą ubiegać się kandydaci z tytułem zawodowym inżyniera kierunku behawiorystyka zwierząt lub z tytułem zawodowym inżyniera lub magistra inżyniera na kierunku pokrewnym. Za pokrewny uznaje się kierunek dający pokrycie przynajmniej 60% efektów kształcenia, obowiązujących na studiach I stopnia kierunku behawiorystyka zwierząt. Wyznacznikiem stopnia realizacji efektów kształcenia zgodnych z wybranym kierunkiem jest liczba punktów ECTS zrealizowana na studiach kierunku pokrewnego o treściach zgodnych z

treściami kierunku studiów behawiorystyka zwierząt. System rekrutacji jest w pełni zasadny i zapewnia wszystkim kandydatom równe szanse.

Informacje o warunkach rekrutacji, programie kształcenia i jego realizacji są dostępne na stronie internetowej Uczelni i Wydziału oraz wywieszane są na tablicach informacyjnych Dziekanatu. Prowadzona jest również kampania informacyjna w ramach dni otwartych Uniwersytetu Przyrodniczego. Bieżące informacje o realizacji programu kształcenia każdego poziomu i formy studiów zamieszczane są w witrynie wirtualnego dziekanatu, platformie informatycznej, na której każdy ze studentów UP ma swoje indywidualne konto. Publikowane są również informacje związane nie tylko z procesem dydaktycznym, ale również te dotyczące prowadzonych badań naukowych i organizacji oraz funkcjonowania Uczelni i Wydziału.

W opinii studentów zasady rekrutacji na kierunek behawiorystyka zwierząt są przejrzyste i zrozumiałe, a cały proces rekrutacji nie sprawia żadnych problemów logistycznych, ponieważ pierwszy etap odbywa się w całości elektronicznie. Jeżeli kandydat dostanie się na kierunek behawiorystyka zwierząt to w drugim etapie rekrutacji jest on zobowiązany do dostarczenia osobiście odpowiednich dokumentów na Uczelnię. Studenci obecni na spotkaniu z ZO stwierdzili, że w przypadku braku możliwości dostarczenia dokumentów osobiście można to uczynić przy pomocy przesyłki kurierskiej, co jest bardzo dużym udogodnieniem, zwłaszcza dlatego, że większość studentów tego kierunku jest spoza Lublina.

Zróżnicowane opinie studenci wyrazili w stosunku do innego aspektu rekrutacji. Według ich opinii w procesie rekrutacji jest zbyt duża możliwość wyboru przedmiotów maturalnych, które będą uwzględnione w procesie rekrutacyjnym. Możliwość dostania się na studia na kierunku behawiorystyka zwierząt miały również osoby legitymujące się wynikami z rozszerzonej matury chociażby z języka polskiego. Było to jednoznacznie skrytykowane przez studentów, ponieważ obawiają się oni tego, że takie kryteria doboru kandydata na kierunek behawiorystyka zwierząt mogą obniżyć jakość kształcenia na kierunku. Według studentów duża liczba kandydatów bez podstaw wiedzy przyrodniczej powoduje spowolnienie i obniżenie poziomu procesu kształcenia z powodu konieczności powtarzania pewnych podstawowych treści z zakresu przedmiotów biologicznych i ścisłych. Kolejnym aspektem, który nie znalazł uznania wśród społeczności studenckiej są limity przyjęć na studia. Według nich zbyt wielu studentów jest przyjmowanych na studia co w dość dużym stopniu uwidacznia się na zajęciach praktycznych poprzez zmniejszenie swobody pracy oraz miejsca na zajęciach. Dla przykładu w wyniku pierwszych rekrutacji na kierunek było przyjmowanych około 60 studentów, a w procesie ostatnich rekrutacji i nowych limitów przyjęć przyjmowanych na studia jest około 120 studentów. Studenci uważają również, że pracują w zbyt dużych grupach na zajęciach laboratoryjnych co wiąże się z przyjęciem za dużej grupy osób na studia. Zmniejsza to zdecydowanie komfort pracy i utrudnia osiąganie poszczególnych efektów kształcenia.

O przyjęcie na studia II stopnia mogą ubiegać się kandydaci z tytułem zawodowym inżyniera kierunku Behawiorystyka zwierząt lub z tytułem zawodowym inżyniera lub magistra inżyniera na kierunku pokrewnym (pokrycie przynajmniej 60% z efektami kształcenia obowiązującymi na I stopnia kierunku Behawiorystyka zwierząt). Co do tych kryteriów studenci obecni na spotkaniu nie mieli żadnych zastrzeżeń, natomiast byli to studenci stopnia pierwszego, ponieważ na spotkaniu nie było studentów stopnia drugiego.

Ogólne zasady przenoszenia efektów kształcenia określa Regulamin Studiów UP w Lublinie. Przy przeniesieniu studenta z pokrewnego kierunku studiów prowadzonego w UP w Lublinie lub w innej uczelni, student jest zobowiązany do złożenia oświadczenia o kontynuowaniu lub ukończeniu studiów na innych kierunkach studiów stacjonarnych w uczelni publicznej.

W Uczelni przyjęto uchwałę określającą zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów kształcenia uzyskanych poza systemem studiów i ocenę ich adekwatności do efektów kształcenia dla danego kierunku. Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się na kierunku behawiorystyka zwierząt są zgodne z Uchwałą Senatu nr 67/2014-2015 z dnia

29.05.2015 roku. Na wniosek kandydata przeprowadzane jest potwierdzenie efektów uczenia się na poziomie poszczególnych modułów zajęć dydaktycznych. Potwierdzenie efektów uczenia się dla danego modułu następuje w odniesieniu do wszystkich efektów kształcenia zdefiniowanych dla tego modułu i skutkuje zaliczeniem określonej liczby punktów ECTS przypisanej w programie kształcenia modułom, dla których zakładane efekty kształcenia zostały potwierdzone efektami uczenia się. Poprzez potwierdzenie efektów uczenia się można zaliczyć nie więcej niż 50% punktów ECTS wymaganych do uzyskania kwalifikacji odpowiadającej określonemu poziomowi kształcenia na kierunku behawiorystyka zwierząt. Stosowany na Wydziale Biologii, Nauk o Zwierzętach i Biogospodarki system uznawania efektów kształcenia oraz potwierdzania efektów uczenia się jest zgodny zobowiązującymi przepisami i uwzględnia specyfikę kierunku behawiorystyka zwierząt. Studenci zapytani o opinię na ten temat potwierdzania efektów uczenia się nie byli w stanie wyrazić żadnej opinii. Na spotkaniu nie byli obecni studenci, którzy korzystali by z możliwości uznania efektów uczenia się.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Wydział Biologii, Nauk o Zwierzętach i Biogospodarki opracował i wdrożył bardzo oryginalny i uzasadniony potrzebami rynku pracy program studiów behawiorystyka zwierząt. Mocną stroną twego programu jest jednoznaczne ukierunkowanie merytoryczne i zawodowe, silne powiązanie z uprawnieniami i kompetencjami naukowymi Wydziału oraz posiadaną infrastrukturą badawczą. Zaletą jest również prostota programu, który nie wyszczególnia specjalności. Wydział Biologii, Nauk o Zwierzętach i Biogospodarki opracował i wdrożył System sprawdzania efektów kształcenia, który w ocenie zespołu wizytującego można uznać za satysfakcjonujący i wystarczająco efektywny.

Brak specjalności utrudnia jednak konstruowanie indywidualnych ścieżek rozwoju dydaktycznego studentów, co na studiach I stopnia poskutkowało zbyt małą możliwością wyboru modułów kształcenia. Ograniczenie możliwości wyboru modułów kształcenia na studiach I stopnia jest słabością programu studiów I stopnia. Słabością są również różnice w organizacji studiów stacjonarnych i niestacjonarnych. Program studiów I stopnia zorganizowany jest w 7 semestrach na studiach stacjonarnych, a na studiach niestacjonarnych w 8 semestrach. Program studiów II stopnia zorganizowany jest w 3 semestrach na studiach stacjonarnych, a na studiach niestacjonarnych w 4 semestrach. Z pewnością utrudnia to przenoszenie efektów kształcenia między studiami stacjonarnymi i niestacjonarnymi. Nie wyjaśniono dlaczego liczba semestrów na studiach niestacjonarnych jest większa.

Bardzo mocną stroną Wydziału i kierunku Behawiorystyka zwierząt jest współpraca Władz Dziekańskich oraz pracowników naukowo-dydaktycznych ze studentami. Odzwierciedleniem tego są wprowadzone na wnioski studentów zmiany w programach studiów. Studenci bardzo pozytywnie ocenili tę współpracę i podkreślali, że czują się swobodnie w kontakcie z Dziekanami czy nauczycielami. Bardzo pozytywnym aspektem są też organizowane przez prodziekanów konsultacje ze studentami, które pozwalają na wykrycie bieżących problemów w funkcjonowaniu Wydziału i szybkie wdrożenie działań naprawczych.

Dobre praktyki

brak

Zalecenia

- Duży udział elementów praktycznych w programach wszystkich form studiów kierunku behawiorystyka zwierząt sugeruje celowość rozważenia zmiany profilu dyplomowania na profil praktyczny.

- Korzystniej byłoby tak skorygować program studiów niestacjonarnych I i II stopnia aby obciążenie semestrów wyrażone liczbą punktów ECTS było równomierne.
- Należy zwiększyć ofertę przedmiotów do wyboru do wymiaru przekraczającego 30% liczby punktów ECTS, co jest wymagane Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 września 2016 r., w sprawie warunków prowadzenia studiów.
- W celu usunięcia trudności – korzystania z sylabusów należy ujednolicić kody przypisane poszczególnym modułom w opisie modułu kształcenia (sylabus) z kodami tych samych modułów kształcenia w zestawieniu programu studiów.

Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia Projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie i okresowy przegląd programu kształcenia

3.1 Projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie i okresowy przegląd programu kształcenia

3.2 publiczny dostęp do informacji

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Ad.3.1

Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia w Uczelni wprowadzony został na mocy Uchwały Senatu z września 2001 r. w *sprawie wprowadzenia wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia w Akademii Rolniczej w Lublinie*. W Uchwale tej przyjęto, iż celem Systemu jest m.in.: doskonalenie planów i programów studiów, ocena postaw w relacji student-nauczyciel oraz wyrobienie poczucia odpowiedzialności nauczycieli i studentów za jakość zajęć dydaktycznych. Do roku 2017 WSZJK Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie był wielokrotnie doskonalony.

Efekty kształcenia dla kierunku „behawiorystyka zwierząt” przyjęła Rada Wydziału, a następnie zatwierdzone zostały Uchwałą Senatu Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie. Efekty projektowane i zmieniane były w oparciu o sugestie interesariuszy zewnętrznych (np. z Lubelskiego Centrum Małych Zwierząt, Schroniska dla bezdomnych zwierząt w Lublinie, Oddziału Lubelskiego Związku Kynologicznego), ale także na podstawie ustaleń kierownictwa Wydziału prowadzącego wizytowany kierunek oraz kadry naukowo-dydaktycznej Wydziału Medycyny Weterynaryjnej Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie.

Z uzyskanych w toku wizytacji informacji wynika, iż podczas prac nad tworzeniem programu kształcenia dla ocenianego kierunku studiów uwzględniono: prowadzone na Wydziale badania naukowe oraz możliwości kadrowe i finansowe; zasoby informacyjne, posiadaną bazę materialną Uczelni, atrakcyjność i konkurencyjność kształcenia, a także potrzeby interesariuszy wewnętrznych, zewnętrznych i rynku pracy. Program kształcenia wizytowanego kierunku był wielokrotnie zmieniany. Plany studiów i programy kształcenia analizuje i modyfikuje Rada Programowa kierunku behawiorystyka zwierząt. W wyniku działań doskonalących m.in. na wniosek nauczycieli akademickich Rada Programowa wprowadziła przedmioty fakultatywne m.in. *Rośliny i grzyby toksyczne dla zwierząt towarzyszących*, *Substancje i surowce pochodzenia roślinnego w profilaktyce i terapii zwierząt*, a także zamiast przedmiotu *Socjologia zwierząt- Restytucję zwierząt*. Programy kształcenia podlegały weryfikacji również na prośbę studentów. Studenci trzeciego roku behawiorystyki zwierząt zwrócili uwagę, że na ich pisemny wniosek harmonogram zajęć został zmieniony. Studenci mają także wpływ na

modyfikacje programu studiów. Do programu studiów wprowadzono nowe przedmioty w ramach, których studenci mają możliwość zdobycia uprawnień dla osób wykonujących czynności związane z wykorzystaniem zwierząt do celów naukowych lub edukacyjnych oraz wprowadzono przedmiot „Psychologiczne podstawy pracy z klientem”. Przeprowadzono korektę planów i treści kształcenia dostosowując je jednocześnie do regulacji uczelnianych zatwierdzonych przez Senat Uniwersytetu. Modyfikacje dla studiów I i II stopnia przykładowo polegały na zmianie sekwencji przedmiotów, wprowadzeniu przedmiotów, w tym do wyboru oraz obniżeniu liczby godzin z niektórych przedmiotów. Rada Programowa wizytowanego kierunku ustaliła również, że z uwagi na jakość kształcenia osobom odpowiedzialnym za określone przedmioty przekazane zostaną pisma w sprawie weryfikacji treści programowych i dostosowania tematyki do kierunku „behawiorystyka zwierząt”, tak aby wiedza, którą zdobywają studenci była ściśle związana z profilem absolwenta. Brak reakcji ze strony osób odpowiedzialnych za określone przedmioty skutkuje zmianą przedmiotu lub osoby odpowiedzialnej za przedmiot.

Na Wydziale obowiązuje *Instrukcja współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w tworzeniu oraz doskonaleniu efektów kształcenia*. Zgodnie z powyższą instrukcją Rada Programowa kierunku dwa razy do roku zwraca się do interesariuszy zewnętrznych o uwagi nt. doskonalenia programu oraz opinię w sprawie przygotowania teoretycznego i praktycznego studentów. Uwagi te przekazywane są Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia – przykładowo wprowadzono przedmiot *Procedury wykorzystywania zwierząt w badaniach naukowych i edukacji*. Wpływ interesariuszy zewnętrznych na doskonalenie i realizację programu kształcenia odbywa się również w zakresie organizacji studenckich praktyk, staży zawodowych, ćwiczeń terenowych. Instytucje wspierają pozyskiwanie przez studentów materiałów oraz udostępniają wyniki z baz danych do wykorzystania w pracach dyplomowych. Opinię nt. efektów kształcenia uzyskanych przez studenta podczas praktyk zawodowych wyraża również opiekun praktyk w Dzienniku praktyk. Praktyki studenckie oceniają również studenci w drodze ankietyzacji. Badanie przeprowadzone jest przez uczelniany Dział Kształcenia Praktycznego i Ustawicznego. Pytania dotyczą między innymi uzyskanej wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych. Z podsumowania ankietyzacji przedstawionego podczas wizytacji wynika, że w ok. 90% wystawiono najwyższe oceny, co świadczy o zadowoleniu studentów z wybranych miejsc praktyk oraz prawidłowego ich przebiegu. Ankietowani stwierdzili ponadto, że umiejętności i wiedza jaką zdobyli na studiach oraz doświadczenie na praktykach jest tym, czym chcieliby się zajmować w przyszłości, a praktyka dała im duże możliwości rozwoju i zdobycia nowych umiejętności.

Opinie dotyczące programu kształcenia formułowane są również za pomocą ankietyzacji studentów oraz absolwentów (tzw. ankietach dyplomanta wypełnianych bezpośrednio po ukończeniu studiów). W ankietach dyplomanta absolwenci sugerowali zwiększenie liczby zajęć praktycznych ze zwierzętami oraz wprowadzenie większej liczby przedmiotów związanych z behawiorem zwierząt. W obu ankietach formułowane są też opinie dotyczące nauczycieli akademickich. Ocena zajęć dydaktycznych ujęta w powyższych ankietach uwzględniana jest w programie kształcenia. Na podstawie m.in. wyników ankiet, hospitacji zajęć dydaktycznych oraz analizy kart nauczycieli biorących udział w procesie kształcenia system zapewniania jakości opiniowany jest przez Wydziałową Komisję ds. Jakości Kształcenia. Ankietyzację studentów prowadzi się drogą elektroniczną po zakończeniu każdego semestru, a ocenie podlegają wykłady i ćwiczenia (w tym również zajęcia z języków obcych oraz z wychowania fizycznego). Wszystkie opinie wyrażone w ankietach są na Wydziale brane pod uwagę. W przypadku sformułowanych przez studentów uwag krytycznych do procesu realizacji przedmiotów dokonywana jest przez kierownika jednostki analiza przyczyn oraz prowadzone rozmowy mające na celu zwiększenie zaangażowania nauczycieli akademickich w pracę dydaktyczną. Wyniki podjętych działań naprawczych przekazywane są Dziekanowi, a

następnie WKdsJK. Ocena kadry akademickiej dokonywana jest też za pomocą tzw. ankiety dyplomanta - oceny studiów bezpośrednio po ich ukończeniu. Z informacji uzyskanych podczas wizytacji wynika, że brak było uwag negatywnych dotyczących procesu realizacji przedmiotów. Nie stwierdzono też uchybień podczas cyklicznie prowadzonych na kierunku hospitacji. Na podstawie danych zebranych z powyższych działań WKdsJK wskazuje metody doskonalące jakość kształcenia (w tym organizację i warunki prowadzenia zajęć oraz metod i form kształcenia), ale także niedostatki proponując modyfikacje w tym zakresie. Na podstawie *Instrukcji weryfikacji efektów kształcenia* co roku dokonywana jest ocena realizacji efektów kształcenia. Prowadzone są analizy ocen semestralnych po sesjach egzaminacyjnych. W przypadkach skrajnych - większość ocen bardzo dobrych z danego przedmiotu lub przekroczenie w trzech terminach 30 % ocen niedostatecznych - podejmowana jest analiza, a w jej następstwie proces naprawczy. WKdsJK po dokonaniu rocznej oceny realizacji efektów kształcenia dla wszystkich prowadzonych na Wydziale kierunków studiów, w tym kierunku „behawiorystyka zwierząt” prezentuje powyższą analizę w formie raportu na posiedzeniu Rady Wydziału. Raport ten przekazywany jest następnie Radzie Programowej w celu podjęcia działań naprawczych doskonalących program kształcenia na wszystkich poziomach oraz formach kształcenia. W raportach udostępnionych podczas wizytacji m.in. zlecono następujące zmiany: wprowadzenie programów naprawczych przedmiotów z najniższymi ocenami, zmniejszenia liczby przedmiotów realizujących efekt kształcenia w nadmiarze (najlepsze oceny), zwiększenie liczby godzin przedmiotów realizujących trudne efekty, weryfikację wypełnienia kierunkowych efektów kształcenia przez podmiotowe efekty kształcenia, kontrolę zgodności stosowanych metod oceny z podanymi w sylabusach (hospitacje) oraz modyfikację efektów kształcenia. Efekty kształcenia na kierunku behawiorystyka zwierząt projektowano i modyfikowano biorąc pod uwagę zapotrzebowanie rynku pracy na specjalistów w zakresie behawioru zwierząt, a także, uwzględniając sugestie interesariuszy zewnętrznych (np. absolwenta kierunku behawiorystyka zwierząt, prowadzącego działalność gospodarczą w zakresie doradztwa behawioralnego).

Pozytywnym aspektem procesu monitorowania programów i efektów kształcenia jest czynny udział przedstawicieli studenckich, którzy są członkami zarówno Rady Programowej jak i Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia. Potwierdzeniem tego aktywnego udziału są zarówno opinia przedstawiona przez przedstawicieli Samorządu Studenckiego jak i udostępnione przez Władze Wydziału protokoły z prac wcześniej wymienionych komisji.

Dotychczas wizytowana jednostka nie miała możliwości doskonalenia programu kształcenia w oparciu o wyniki z ogólnouczelnianego monitoringu losów zawodowych absolwentów, ponieważ ankietyzacja do roku 2016 prowadzona była w elektronicznym systemie Bazus, którego działanie było nieprawidłowe i dane zawarte w ankietach nie zostały właściwie przetworzone. W 2017 r. zostaną przeprowadzone badania losów zawodowych absolwentów, w tym wizytowanego kierunku studiów, a będzie to możliwe po usprawnieniu systemu informatycznego „Wirtualny dziekanat” obsługującego administrację w Uniwersytecie.

Należy zauważyć, że w wyniku analizy działań związanych z procesem kształcenia dokonanej przez Zespół Oceniający stwierdzono następujące uchybienia, które pomimo zorganizowanego na Wydziale wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia nie zostały przez Jednostkę zdiagnozowane, t.j.: niedostateczna jest weryfikacja efektów uzyskanych przez studentów w trakcie praktyk. Z informacji uzyskanej od studentów wynika, że egzamin z praktyk przeprowadza osoba niezwiązana merytorycznie z kierunkiem (pracownik administracji odpowiedzialny za organizację praktyk w Uczelni) oraz nieskuteczne są działania w zakresie monitorowania procesu dyplomowania oraz weryfikacji uzyskanych przez studentów w tym procesie efektów kształcenia. Zdarza się również, że prace dyplomowe na studiach II stopnia nie mają charakteru pracy magisterskiej (eksperymentalnej), na egzaminie dyplomowym zadawane były pytania wykraczające poza kształcenie przewidziane na kierunku.

Ponadto tematyka prac dyplomowych na studiach II stopnia niekiedy nie była zgodna z wizytowanym kierunkiem studiów. Podczas spotkania podsumowującego wizytację Władze Wydziału podkreśliły, że ten problem jednak na Wydziale zdiagnozowano i obecnie tematyka prac poddawana jest większej kontroli.

Ad. 3.2 publiczny dostęp do informacji

Podczas wizytacji zidentyfikowano działanie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia na Wydziale w obszarze przeglądu zasobów informacyjnych, a w szczególności zapewniania publicznego dostępu do informacji. Stosowana jest bieżąca weryfikacja wykorzystywanych źródeł informacji, które stanowią: strona internetowa Wydziału i Uczelni, oraz system informatyczny Wirtualny dziekanat, który umożliwia udostępnianie studentom ważnych dla procesu kształcenia informacji. Z obowiązującej na Wydziale Instrukcji *gromadzenia i udostępniania informacji o jakości kształcenia* wynika, że za kontrolę i weryfikację przepływu informacji dotyczącej jakości kształcenia pomiędzy poszczególnymi interesariuszami odpowiada Dziekan.

Dostęp do planów studiów, opisów modułów, matryc efektów kształcenia oraz informacji o procesie kształcenia i organizacji toku studiów na kierunku „behawiorystyka zwierząt” zapewniony jest przede wszystkim poprzez stronę internetową Wydziału prowadzącego wizytowany kierunek studiów. Na stronie znajduje się Strategia Rozwoju Wydziału Biologii i Hodowli Zwierząt na lata 2013-2020 (zgodnie z poprzednią nazwą Wydziału), a w zakładce ‘jakość kształcenia’ zamieszczone zostały informacje systemem zapewnienia i doskonalenia jakości kształcenia na Wydziale, tj. skład Wydziałowych Komisji oraz harmonogramy jej działań na bieżący i ubiegły rok akademicki, stosowne uchwały Rady Wydziału, Księga Jakości, Instrukcje, roczne raporty z wykonania zadań związanych z doskonaleniem jakości kształcenia oraz z oceny stanu jakości kształcenia na Wydziale od roku 2013 - 2016, informacje nt. organizowanych przez Jednostkę konferencji związanych z jakością kształcenia, Wydziałowej Rady Samorządu Studenckiego Wydziału Biologii, Nauk o Zwierzętach i Biogospodarki, dane kontaktowe do starostów roku. Zakładka dla ‘kandydatów’ zawiera pełną ofertę programową dla wszystkich oferowanych na Wydziale kierunków studiów, w tym wizytowanego kierunku „behawiorystyka zwierząt”, łącznie z zasadami rekrutacji oraz sylwetką absolwenta, planem studiów oraz efektami kształcenia. W zakładce ‘Dziekanat’: znajdują się godziny dostępności oraz adresy mailowe i numery telefonów do pracowników dziekanatu. W *Instrukcji gromadzenia i udostępniania informacji o jakości kształcenia*, znaleźć można podstawowe wymagane dokumenty dotyczące każdego kierunku, w tym kierunku ocenianego, min. programy kształcenia, opisy modułów, kierunkowe efekty kształcenia, ECTS, plany studiów, harmonogramy zajęć, przechowywane są w wersji elektronicznej w Karcie Kierunku, na stronie internetowej WBNoZiB, a także w wersji papierowej w Dziekanacie. Nauczyciel akademicki odpowiedzialny na moduł zobowiązany jest wprowadzić opis modułów do Karty Kierunku, a zmiany w nim powinny być wprowadzone nie później niż na tydzień przed rozpoczęciem zajęć z danego przedmiotu. Wizytowana jednostka stosuje system informatyczny do obsługi dydaktyki. Terminy egzaminów z praktyk znajdują się na tablicach ogłoszeń przy Dziekanacie i Zakładzie Szkolenia Praktycznego, natomiast zatwierdzone przez kierownika jednostki tematy prac dyplomowych podawane są do wiadomości studentom w sekretariatach jednostek oraz na tablicach ogłoszeń i spotkaniach informacyjnych.

Interesariusze przekazują informacje na temat nieprawidłowości przepływu informacji do Dziekana Wydziału.

Zgodnie z przytoczoną wyżej *Instrukcją gromadzenia i udostępniania*.. interesariusze przekazują informacje na temat nieprawidłowości przepływu informacji do Dziekana Wydziału.

Ocena systemu informacyjnego dla studentów w Uczelni realizowana jest m.in. poprzez analizę ankiet dyplomantów zawierających pytania dotyczące obiegu informacji w Uczelni oraz dostępu do literatury i bazy danych. Na podstawie wyników ankiet można stwierdzić, że dostęp do korzystania z literatury i bazy danych w Uczelni dyplomanci ocenili dość wysoko. Wyniki ankiet, w tym ankiet studenckich dostępne są u Prodziekanów, natomiast sumaryczne zestawienia ankiet dwa razy do roku prezentowane są na posiedzeniu Rady Wydziału, a następnie zamieszczane na stronie internetowej Jednostki. Studenci wyrazili zdecydowane zadowolenie w kwestii dostępu do informacji. Strony internetowe zarówno Uczelni jak i Wydziału są według nich przejrzyste i bardzo sugestywne. Na stronie jest dostęp do szerokiego zakresu dokumentacji dotyczącej zarówno spraw bieżących jak i programów studiów oraz procedur związanych z jakością kształcenia. Publikowane są również informacje związane nie tylko z procesem dydaktycznym, ale również te dotyczące prowadzonych badań naukowych, organizacji oraz funkcjonowania Uczelni i Wydziału.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Wizytowana jednostka określiła i stosuje zasady projektowania i zatwierdzania programów kształcenia oraz prowadzi na ocenianym kierunku monitorowanie i okresowe przeglądy programu kształcenia przy udziale interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych, a także ocenę osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia, mające na celu doskonalenie jakości kształcenia. Dotychczas wprowadzić brak jest wyników monitoringu losów zawodowych absolwentów będących podstawą oceny rynkowej przydatności efektów kształcenia i ich doskonalenia, podjęte zostały jednak stosowne działania, aby ten stan rzeczy zmienić.

Zapewniony jest publiczny dostęp do aktualnej, kompleksowej, zrozumiałej oraz zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji o programie kształcenia i realizacji procesu kształcenia prowadzonego na Wydziale Biologii, Nauk o Zwierzętach i Biogospodarki Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie. Ocena publicznego dostępu do informacji prowadzona jest przez Jednostkę, a także interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych, co umożliwia podejmowanie skutecznych działań służących podnoszeniu jego jakości, w oparciu o potrzeby odbiorców. Jak wynika z opinii przedstawicieli samorządu studenckiego oraz studentów obecnych na spotkaniu z ZO ich postulaty są zawsze starannie rozważane przez Radę Programową oraz Wydziałową Komisję ds. Jakości Kształcenia. Wpływa to na zwiększenie komfortu studentów w procesie uczenia się oraz umacnia przekonanie do bardzo innowacyjnego podejścia oraz chęci rozwijania i doskonalenia programu kierunku behawiorystyka zwierząt przez władze Wydziału oraz pracowników naukowo-dydaktycznych.

Dobre praktyki

Brak

Zalecenia

Zaleca się:

- zwiększenie działań usprawniających: monitorowanie procesu dyplomowania, a także weryfikację efektów kształcenia uzyskanych podczas praktyk;
- przeprowadzenie skutecznej analizy wyników z ogólnouczelnianego monitoringu losów zawodowych absolwentów, szczególnie w zakresie oceny studiów, w tym programu kształcenia i warunków jego realizacji, gdyż pozyskane dane mogą stanowić cenne

źródło informacji dla doskonalenia jakości kształcenia na kierunku „behawiorystyka zwierząt” oraz kształtowania oferty dydaktycznej Wydziału.

Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia

- 4.1. Liczba, dorobek naukowy/artystyczny oraz kompetencje dydaktyczne kadry
- 4.2. Obsada zajęć dydaktycznych
- 4.3. Rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

Ad.4.1

Zespół wizytujący PKA przeprowadził ocenę spełnienia wymagań dotyczących minimum kadrowego na podstawie przesłanej dokumentacji, dokumentów przedstawionych podczas wizytacji i rozmów przeprowadzonych z władzami Wydziału. W ocenie uwzględniono w szczególności posiadane stopnie naukowe i specjalność naukową oraz dorobek nauczycieli akademickich. Sprawdzono również obciążenia dydaktyczne w bieżącym roku akademickim oraz złożone oświadczenia o wliczeniu do minimum kadrowego, co pozwoliło uznać, że wszystkie te osoby spełniają warunek ujęty w art. 112a Ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz.U z 2016r., poz.1842) oraz wymagania określone w § 10, 11 i 12 Rozporządzenia MNiSW z 26 września 2016 r.(Dz.U. z 2016r., poz. 1596)

Do minimum kadrowego kierunku behawiorystyka zwierząt dla studiów I i II stopnia zgłoszono 13 nauczycieli akademickich, w tym 2 nauczycieli z tytułem profesora i 5 ze stopniem doktora habilitowanego oraz 6 adiunktów ze stopniem doktora. Wśród powyższych nauczycieli akademickich 12 reprezentuje dziedzinę nauk rolniczych i dyscyplinę zootechnikę, natomiast 1 z nauczycieli reprezentuje dziedzinę nauk weterynaryjnych. Wszyscy nauczyciele akademicy zgłoszeni przez Uczelnię do minimum kadrowego kierunku behawiorystyka posiadają oni dorobek naukowy-zapewniający realizację programu studiów w obszarze wiedzy odpowiadającym obszarowi kształcenia, wskazanemu dla tego kierunku studiów, w zakresie dyscypliny naukowej zootechniki, do której odnoszą się efekty kształcenia. Struktura kwalifikacji nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe odpowiada wymogom prawa określonym dla kierunków studiów o profilu ogólnoakademickim, a ich liczba jest właściwa w stosunku do liczby studentów ocenianego kierunku. Proporcja bowiem liczby nauczycieli akademickich zaliczanych do minimum kadrowego do liczby wszystkich studentów (stacjonarnych i niestacjonarnych) wynosi 1 : 36,77, co jest zgodne z § 14 Rozporządzenia MNiSW z 26 września 2016 r., (Dz.U. z 2016r., poz. 1596) określającego, iż proporcja ta nie może być mniejsza jak 1:60. W gronie 12 osób reprezentujących dyscyplinę zootechnika, zaliczonych do minimum kadrowego kierunku behawiorystyka zwierząt, są dwie osoby o specjalności *etologia zwierząt* (dwóch adiunktów jeden ze stopniem doktora habilitowanego a drugi ze stopniem doktora), adiunkt ze stopniem doktora habilitowanego ze specjalnością *hodowla i etologia zwierząt*, dwóch profesorów zwyczajnych z tytułem ze specjalnościami *ochrona środowiska*, *zoohigiena* oraz *ochrona środowiska hodowla zwierząt łownych*., dwóch adiunktów ze stopniem doktora habilitowanego ze specjalnościami *hodowla zwierząt dzikich i towarzyszących* oraz *genetyka zwierząt i metody hodowlane*, adiunkt ze

stopniem doktora ze specjalnością *profilaktyka weterynaryjna*, 4 adiunktów ze stopniem doktora ze specjalnościami *hodowla zwierząt łownych*, *hodowla zwierząt dzikich*, *hodowla i użytkowanie psów oraz hodowla koni*. Zaliczony do minimum kadrowego adiunkt ze stopniem naukowym doktora habilitowanego nauk weterynaryjnych posiada specjalność *fizjologia zwierząt*. Dorobek naukowy tych osób jest ściśle powiązany z realizowanym programem studiów, a potwierdzają go oryginalne prace twórcze zamieszczone w czasopismach znajdujących się na liście A i B MNiSW, monografie, prace przeglądowe i popularno-naukowe oraz liczne doniesienia opublikowane w materiałach konferencyjnych.

W ostatnim 5-leciu pracownicy Wydziału z zakresu behawiorystyki zwierząt opublikowali ponad 60 prac w czasopismach znajdujących się na liście A MNiSW i ponad 40 prac w czasopismach umieszczonych na liście B. W 17-tu z tych prac współautorami są studenci i doktoranci. Świadczy to o znacznym ich zaangażowaniu w działalność naukową oraz inspirującej roli nauczycieli akademickich, włączających młodzież akademicką do swojej problematyki badawczej. Powyższa problematyka badawcza osób wchodzących w skład minimum kadrowego dotyczy między innymi oceny reaktywności behawioralnej i fizjologicznej zwierząt, behawioralnych problemów w ich hodowli i użytkowaniu, wpływu warunków środowiskowych na funkcjonowanie populacji zwierząt łownych, zależności zachodzących pomiędzy cechami psychiki i zachowania się zwierząt a szeroko pojętą ich wartością użytkową, znaczenia interakcji człowiek – zwierzę w kontekście optymalizacji poziomu dobrostanu. Prace badawcze wielu osób koncentrują się także na poznaniu emocjonalności zwierząt, ocenie ich zachowań i zdefiniowaniu takich cech behawioru, które mogłyby stanowić łatwo mierzalny wskaźnik poziomu emocji, a tym samym pomóc w poprawie dobrostanu zwierząt na poziomie addytywnym. Prace te mają znaczenie zarówno poznawcze jak i aplikacyjne co pozwala na stwierdzenie, iż dorobek naukowy kadry prowadzącej zajęcia ma charakter kompleksowy i różnorodny, zaspokajający potrzeby dydaktyczne związane z kształceniem na ocenianym kierunku. Kadra posiada doświadczenie w prowadzeniu badań naukowych co umożliwia osiągnięcie przez studentów wszystkich zakładanych efektów kształcenia określonych dla ocenianego kierunku i realizację programu studiów.

W badaniach stosowane są metody etologiczne (obserwacja zachowania się zwierząt, rejestrowanie ich wokalizacji, specjalnie zaprojektowane testy behawioralne) oraz metody fizjologiczne (analiza tętna, wskaźników hematologicznych, biochemicznych oraz immunologicznych u zwierząt).

Duże doświadczenie i umiejętności kadry dydaktycznej, stosującej zróżnicowane metody dydaktyczne zorientowane na zaangażowanie studentów w proces uczenia się pozwalają na osiągnięcie przez nich wszystkich zakładanych efektów kształcenia określonych dla ocenianego kierunku. Kompetencje te zostały potwierdzone przez Zespół Oceniający w czasie przeprowadzonych hospitacji zajęć.

Ad.4.2

Na podstawie przeprowadzonej analizy dorobku naukowego, hospitacji zajęć dydaktycznych oraz opinii studentów należy stwierdzić, że kadra akademicka realizująca zajęcia na ocenianym kierunku studiów ma duże doświadczenie i kompetencje, gwarantujące osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Prawidłowy dobór i obsadę poszczególnych przedmiotów gwarantuje bogaty i zróżnicowany pod względem formy i treści dorobek naukowy osób

wchodzących w skład minimum kadrowego, jak również pozostałych nauczycieli realizujących zajęcia na kierunku.

Zajęcia na ocenianym kierunku studiów prowadzi 45 samodzielnych pracowników nauki, w tym: 12 z tytułem profesora, 33 ze stopniem naukowym doktora habilitowanego (w tym 5 profesorów nadzwyczajnych UP w Lublinie i 28 adiunktów), 45 doktorów, 26 magistrów (głównie lektorzy i nauczyciele przedmiotów podstawowych) i 2 lekarzy weterynarii, których doświadczenie i dorobek naukowy są spójne z treściami zawartymi w programie studiów i zakładanymi efektami kształcenia. Dorobek ten i kompetencje nauczycieli realizujących zajęcia dydaktyczne na kierunku są weryfikowane w okresie 2-3 letnim przez Wydziałową Komisję ds. Jakości Kształcenia i Radę Programową kierunku behawiorystyka zwierząt pod względem zgodności z treściami kształcenia poszczególnych modułów oraz zbieżności z dziedziną i dyscypliną naukową, do której jest przypisany kierunek. Zgodnie z wydziałową instrukcją zapewnienia jakości kadry dydaktycznej nauczyciele akademicy do końca września uzupełniają w Karcie Nauczyciela informacje o swoim dorobku naukowym i doświadczeniu zawodowym. Przekazują także swoje publikacje do ogólnie dostępnego systemu bibliotecznego UP. Dorobek ten, jak również kompetencje prowadzących zajęcia mogą być więc zweryfikowane również przez studentów. Dodatkowo nauczyciele akademicy poszerzają swoje kompetencje z zakresu behawiorystyki zwierząt i zdobywają nowe kwalifikacje na kursach i warsztatach doszkalających oraz studiach podyplomowych, np. dające prawa wykonywania zawodu zoopsychologa. Zaangażowani są także w działalność związaną z kierunkiem poza swoimi obowiązkami na Uczelni, prowadząc poradnictwo zoopsychologiczne na terenie Lublina i okolic czy też organizując egzaminy dopuszczające dla psów terapeutycznych

Ad. 4.3

Na podstawie analizy umów o pracę oraz uzyskanych informacji od władz dziekańskich, a także przeprowadzonych rozmów z pracownikami naukowo-dydaktycznymi w czasie wizytacji, należy stwierdzić, że dla wszystkich nauczycieli akademickich będących w minimum kadrowym wizytowanego kierunku studiów Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie stanowi podstawowe miejsce pracy i wszyscy są zatrudnieni w Uczelni na czas nieokreślony. Dla większości z nich jest to pierwsze, a dla osób z długoletnim stażem, jak oświadczyli niektórzy pracownicy w czasie wizytacji, będzie zapewne jedynym miejscem pracy. Dowodzi to stabilności prowadzonej polityki kadrowej na Wydziale i Uczelni oraz ścisłego utożsamiania się kadry naukowo-dydaktycznej ze swoją macierzystą jednostką.

Zasady prowadzonej polityki kadrowej, będące ważnym element zarządzania Wydziałem, są spójne ze spektrum i profilem kształcenia oraz jego działalnością naukowo-badawczą, która jednocześnie jest ściśle uzależniona od polityki prowadzonej przez władze Uczelni. Jest ona nierozzerwalnie powiązana z prowadzonymi kierunkami studiów i badaniami naukowymi. Wydział posiada wysoki potencjał naukowy, bowiem na 125 pracowników naukowo-dydaktycznych, 63 to samodzielni pracownicy naukowci. Na podkreślenie zasługuje również fakt, że kadra Wydziału poszerza i rozwija swoje zainteresowania naukowe na inne dyscypliny i dziedziny. Potwierdza to uzyskiwanie stopni naukowych (doktora i doktora habilitowanego) w innych jednostkach naukowych. Obecnie zatrudnionych na Wydziale jest 5. pracowników posiadających stopień naukowy doktora habilitowanego nauk rolniczych w zakresie technologii

żywności i żywienia, w tym 1. z tytułem profesora. Ponadto 8. pracowników posiada stopień naukowy doktora habilitowanego w dziedzinie nauk biologicznych, w tym jedna z tytułem profesora, a 1 osoba ze stopniem doktora habilitowanego reprezentuje dziedzinę nauk technicznych, dyscyplinę urbanistyka i planowanie przestrzenne. Dodatkowo, w zakresie powyższych dziedzin stopnie naukowe doktora ma ponad 20 pracowników. Daje to realne szanse na uzyskanie w najbliższym okresie przez Wydział nowych uprawnień do nadawania stopnia naukowego doktora. Będzie to zapewne czynnikiem sprzyjającym dalszemu rozwojowi Wydziału, zarówno pod względem naukowym jak i dydaktycznym.

Władze Wydziału zachęcają i wspierają młodych pracowników do podnoszenia kwalifikacji poprzez uczestnictwo w różnego rodzaju kursach i szkoleniach dokształcających oraz odbywaniu krótko- i długoterminowych staży krajowych i zagranicznych. Duża dbałość o zapewnienie ustawicznego rozwoju kadry naukowo-dydaktycznej prowadzącej kształcenie na wszystkich kierunkach studiów, gwarantującej wysoki poziom realizowanych zajęć, wpisuje się w strategię rozwoju Wydziału. Dla zapewnienia wysokiej jakości kształcenia prowadzona jest ciągła ocena pracowników dydaktycznych dokonywana przez studentów, a także przez zwierzchników w formie hospitacji. Zasady tej oceny zawarte są w „Instrukcji przeprowadzania hospitacji”.

Studenci w rozmowie z ZO nie byli świadomi tego, że ich oceny wystawiane w czasie ankietyzacji są brane pod uwagę przy prowadzeniu przez Wydział oceny okresowej nauczycieli akademickich.

W przeprowadzaniu oceny okresowej nauczycieli akademickich uwzględniana jest ocena wystawiana przez studentów na podstawie ankiet. Rada Programowa kierunku Behawiorystyka zwierząt analizuje aktualizowane corocznie karty nauczycieli akademickich pod względem kompetencji merytorycznych realizowanych modułów. W polityce kadrowej uwzględnia się również aktywność pracowników szczególnie zaangażowanych w działalność dydaktyczną w zakresie opieki nad studentami w licznych sekcjach kół naukowych. Rada Wydziału wnioskuję do Rektora o przyznawanie nagród za działalność organizacyjną dla osób wyróżniających się w tym zakresie. Dodatkowo z funduszy rektorskich i dziekańskich refundowane są szkolenia podnoszące kwalifikacje zawodowe i dydaktyczne nauczycieli akademickich.

W procedurze awansów naukowych uwzględniane są przede wszystkim osiągnięcia naukowe nauczycieli akademickich, tzn. sumaryczna liczba punktów za publikacje liczona według punktacji KBN lub MNiSW wg roku publikacji, liczba prac opublikowanych w czasopiśmie z listy JCR, sumaryczny IF (*Impact Factor*), liczba cytowań i indeks Hirscha (h). Ostatnie zasady punktowej oceny naukowych osiągnięć osób ubiegających się o poszczególne stanowiska określono w Uchwale nr 13/2016-2017 Senatu Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie z dnia 25 listopada 2016r. Czynnikiem motywującym do aktywnej pracy jest na pewno dokonywana każdego roku ocena aktywności naukowej poszczególnych jednostek organizacyjnych Wydziału oraz każdego pracownika naukowo-dydaktycznego. Z osobami osiągającymi niezadawalające wyniki przeprowadzane są rozmowy wyjaśniające. Uchwałą nr 26/2015-2016 Senatu Uczelni z dn. 22 stycznia 2016r. zwiększono wymagania odnośnie publikacji w czasopiśmie z listy A MNiSzW. Podejmowane przez władze Wydziału, wspólnie z władzami Uczelni, działania mające na celu doskonalenie systemu motywacyjnego do publikowania w wysoko punktowanych periodykach oraz upowszechniania wyników badań, przyniosły już wymierne efekty w postaci wzrostu liczby publikacji zamieszczanych w czasopiśmie

znajdujących się na liście JCR. W czasopiśmie takich w 2016 roku opublikowano około 30% więcej prac naukowych w porównaniu do roku 2013. Istotnym natomiast mankamentem Wydziału wydają się być duże dysproporcje między jednostkami oraz wśród pracowników naukowo-dydaktycznych w zakresie aktywności naukowej. W tym zakresie władze Wydziału podejmują i będą podejmować działania restrukturyzacyjne jednostek oraz stosować indywidualne podejście do ocenianych osób przewidziane prawem. Zgodnie z Ustawą z dnia 27 lipca 2005r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. 164, poz. 1365 z późn. zm.) i Statutem Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie (§ 109), z nauczycielami akademickimi nie wykazującymi aktywności naukowo-dydaktycznej (dwie kolejne negatywne okresowe oceny) Rektor będzie rozwiązywał za wypowiedzeniem stosunek pracy. Od wielu lat władze Wydziału prowadzą politykę nagradzania pracowników naukowo-dydaktycznych, którzy w poszczególnych grupach stanowiskowych osiągają najwyższe wskaźniki bibliometryczne. Ponadto od obecnego roku JM Rektor UP w Lublinie ustanowił nagrody za osiągnięcia naukowe w trzech kategoriach (Zarządzenie 18/2017 z dnia 22.03.2017r. w sprawie ustanowienia nagrody naukowej Rektora Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie). Ważną rolę w rozwoju młodej kadry naukowo-dydaktycznej spełniają studia doktoranckie. Po zawieszeniu ich działania w roku akademickim 2016/2017, zostaną ponownie uruchomione od nowego roku akademickiego. Fundusze na badania dla młodych naukowców pochodzące z dotacji MNiSW, rozdzielane są w ramach wewnętrznego konkursu, przez Komisję ds. Nauki i Komercjalizacji Wyników Badań Naukowych, powołaną przez Władze Wydziału. Środki na badania zdobywane są również przez pracowników i doktorantów w ramach składanych projektów do NCN. Z obecnie wykonywanych prac doktorskich na Wydziale z behawiorystyką zwierząt powiązanych jest ściśle 6 tematów. Doktoranci realizujący te prace w większości są absolwentami swojego Wydziału co wskazuje, że dobrze zostali przygotowani do prowadzenia oraz udziału w badaniach, co było integralnym elementem programu studiów, mającym kluczowe znaczenie dla osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia. Te pozytywne wzorce doktoranci przekazują swoim młodszym kolegom studentom, prowadząc z nimi zajęcia i wspomagając w różnych formach proces dydaktyczny na kierunku. Z przeprowadzonych rozmów ZO z władzami Wydziału wynika, że istotnym elementem polityki kadrowej prowadzonej na Wydziale będzie między innymi fuzja silnych jednostek organizacyjnych z jednostkami wykazującymi małą efektywność naukowo-publikacyjną i ciągle niedobory godzin dydaktycznych, ale mających zbieżny profil badawczy.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Minimum kadrowe dla kierunku „behawiorystyka zwierząt” prowadzonego na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim spełnia wszystkie wymagania określone w ustawie z dnia 27 lipca 2005r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz.U z 2016r., poz.1842) oraz wymagania określone w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 26 września 2016 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów (Dz.U. z 2016r., poz. 1596).

Wydział ma określoną politykę kadrową w strategii Wydziału, zbieżną z polityką prowadzoną przez władze Uczelni. Polityka ta sprzyja rozwojowi kadry naukowo-dydaktycznej i jest nierozdzielnie związana z procesem kształcenia. Opracowano i wdrożono mechanizmy awansu

naukowego, weryfikacji dorobku naukowego i kompetencji nauczycieli akademickich co zapewnia wysoką jakość kształcenia na ocenianym kierunku studiów. W mechanizmy te, poprzez uczestnictwo w ankietyzacji oraz możliwość zgłaszania swoich wniosków włączeni są studenci. Do mocnych stron Wydziału należy niewątpliwie duży potencjał naukowy i wszechstronny dorobek nauczycieli, zapewniające właściwą obsadę modułów i osiągnięcie założonych efektów kształcenia oraz jasno określone zasady rozwoju naukowego. Mocną stroną jest również włączenie w proces doskonalenia procesu dydaktycznego studentów. W ocenie okresowej nauczycieli uwzględniane są ich opinie, a ankietyzacja jest ważnym elementem powyższego procesu. Słabą stroną tego aspektu jest jednak to, że studenci nie są pełni świadomości jak dużą wagę ma ich opinia w ocenie nauczyciela akademickiego. Większa świadomość w tym względzie zwiększyłoby liczbę wypełnianych przez nich ankiet. Do słabszych stron należy zaliczyć duże różnice w dorobku naukowym między jednostkami organizacyjnymi oraz między pracownikami Wydziału.

Dobre praktyki

- Jasno i przejrzysto opracowane zasady oceny działalności naukowo-badawczej i dydaktycznej oraz awansu naukowego pracowników.

Zalecenia

- W większym stopniu aktywizować studentów do wyrażania swoich opinii o jakości prowadzonych zajęć

Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym w zakresie behawiorystyki zwierząt rozpoczęto z chwilą tworzenia kierunku, zasięgając opinii potencjalnych pracodawców odnośnie potrzeb rynku pracy. Miało to istotny wpływ na opracowanie programu kształcenia. Kierunkowe efekty kształcenia konsultowano między innymi z przedstawicielami Lubelskiego Centrum Małych Zwierząt, Związku Kynologicznego w Polsce, Ogrodów Zoologicznych w Łodzi i Zamościu, Schroniska dla Bezdomnych Zwierząt w Lublinie, prywatnych klinik małych zwierząt, hodowców psów, kotów i innych gatunków zwierząt towarzyszących. Współpraca z tymi jednostkami jest nadal rozwijana w zakresie aktualizacji treści programu, realizacji ćwiczeń terenowych, praktyk, a także tematyki prac dyplomowych. Do współpracy tej włączeni zostali także przedstawiciele Polskiego Związku Łowieckiego Oddział Lublin i Nadleśnictwa Lubartów oraz absolwentka kierunku behawiorystyka zwierząt prowadząca działalność gospodarczą z zakresu doradztwa behawioralnego, a także prywatni hodowcy alpaka, koni, psów i innych zwierząt. W zakresie odbywania praktyk i staży zawodowych, czy realizacji badań do prac dyplomowych konsultacje prowadzono m.in. z Kinga Pater & Kinga Mondkiewicz – Centrum Szkolenia Psów Contact Dogs.

Współpraca w powyższym zakresie została potwierdzona na spotkaniu ZO z interesariuszami zewnętrznymi trzech jednostek mocno zaangażowanych niemalże na każdym etapie realizacji procesu dydaktycznego, począwszy od określenia sylwetki absolwenta i uczestniczenia w prowadzeniu zajęć, po przyjęcie na praktykę studenta czy też zatrudnienie

absolwenta. Obecnie na spotkaniu interesariusze jednoznacznie podkreślili trafność decyzji o utworzeniu kierunku studiów behawiorystyka zwierząt, widząc perspektywę jego rozwoju i duże szanse na zatrudnienie w zawodzie dla jego absolwentów. Wskazały na pewną niszę i możliwości znalezienia pracy nie tylko w jednostkach zajmujących się w szerokim aspekcie opieką i ochroną zwierząt, ale również w gospodarstwach prowadzących hodowlę zwierząt, zwłaszcza w dużych fermach produkcji drobiu, trzody chlewnej czy bydła. Na spotkaniu wskazano także na pewne trudności, związane między innymi z brakiem właściwego zrozumienia i ogólnym pojmowaniem behawiorystyki oraz brakiem konkretnego wzorca i pionierskim charakterem kierunku. Stąd też pożądanym byłoby zdaniem interesariuszek opracowanie katalogu umiejętności jakie behawiorysta powinien mieć, np. określenie stanu lekowego, stresu itp. Zadeklarowały jednocześnie pomoc w opracowaniu takich materiałów. Obecne przedstawicielki zakładów pozytywnie wyraziły się o studentach kierunku, podkreślając ich duże zaangażowanie i sumienność przy wszelkich pracach w czasie odbywania praktyk, udziale w wystawach, zbierania materiałów do prac dyplomowych czy też odbywania wolontariatu. Zaznaczały, że są to z reguły pasjonaci, którzy świadomie wybrali ten kierunek studiów. Istotnym elementem jak podkreśliła przedstawicielka Lubelskiego Schroniska dla Bezdomnych Zwierząt może być fakt, że studenci behawiorystyki zwierząt w znacznym stopniu przyczyniają się do poprawy dobrostanu zwierząt utrzymywanych w schroniskach. Ich rola w poprawie stanu emocjonalnego przebywających tam zwierząt jest nieoceniona. Dzięki wolontariatowi wiele zwierząt, głównie psów ma znacznie większą szansę na skuteczną adopcję, ponieważ zaangażowani w ten proces studenci prowadzą między innymi resocjalizację psów. Jest to działalność przynosząca znaczną korzyść Lubelszczyźnie, a w szczególności miastu, ponieważ dzięki temu zmniejsza się przepełnienie schroniska poprzez wyższy wskaźnik adoptowanych psów.

Pozytywnym aspektem współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym jest uczestnictwo w zajęciach przedstawicieli podmiotów zewnętrznych. Zajęcia takie prowadzą pracownicy przychodni weterynaryjnych oraz Schroniska dla Bezdomnych Zwierząt w Lublinie. Współpraca ta przekłada się na możliwość odbywania praktyk zawodowych oraz gromadzenia materiałów do prac dyplomowych, co jest praktycznym dopełnieniem treści kształcenia.

Władze Wydziału przywiązują dużą uwagę do współpracy z podmiotami zewnętrznymi, wyrazem czego jest poszukiwanie nowych podmiotów w różnych sektorach gospodarki, włączanie ich do prowadzonych prac badawczych czy też zapraszanie do uczestnictwa w ważnych wydarzeniach na Wydziale i Uczelni. Konsoliduje to i wzmacnia więzi między partnerami.

Za rozwój współpracy odpowiedzialni są wszyscy pracownicy Wydziału, a jej zasady zostały określone w „Instrukcji współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym”.

Wszystkie podmioty otoczenia społeczno-gospodarczego i kulturalnego, z którymi oceniana Jednostka współpracuje w odniesieniu do kierunku „behawiorystyka zwierząt”, prowadzą działalność zbieżną z tym kierunkiem studiów. O dobrym dopasowaniu profilu nauczania na ocenianym kierunku do potrzeb otoczenia świadczy między innymi obecność na studiach niestacjonarnych studentów z różnych stron kraju, pracujących lub chcących podjąć pracę w tym zawodzie oraz obecność osób skierowanych na studia przez swoich pracodawców.

Przedstawione na spotkaniu z ZO przez przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego konkretne inicjatywy i sugestie dotyczące kształcenia, świadczą o dobrym rozpoznaniu potencjału Jednostki prowadzącej oceniany kierunek przez interesariuszy zewnętrznych.

Wydział utrzymuje ściśle kontakty ze swoimi absolwentami, i dzięki temu ma możliwość intensyfikowania współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Efektem rozwijanej współpracy są przygotowane w kooperacji z interesariuszami zewnętrznymi prace dyplomowe przez studentów.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Jednostka współpracuje z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami i organizacjami pracodawców, w szczególności w celu zapewnienia udziału przedstawicieli tego otoczenia w określaniu efektów kształcenia, weryfikacji i ocenie stopnia ich realizacji, organizacji praktyk zawodowych. Pracodawcy brali aktywny udział w tworzeniu kierunku behawiorystyka zwierząt, widzą potrzebę jego rozwoju i deklarują dalszą swoją pomoc. Pomoc ta przejawia się głównie w przyjmowaniu studentów na praktyki oraz udostępnianiu swojej bazy i materiałów do wykonania prac dyplomowych. Studenci natomiast chętnie odbywają wolantariat, zwłaszcza w schroniskach dla zwierząt, pracują społecznie opiekując się zwierzętami i udzielając porad.

Perspektywa rozwoju, związana z zapotrzebowaniem społecznym i aktywnością studentów, wyrażająca się ich zaangażowaniem w różne przedsięwzięcia w regionie, to na pewno atut i mocne strony. Słabszą stroną, wymagającą jeszcze większej aktywności, jest zaangażowanie do aktywnej współpracy szerszego grona interesariuszy zewnętrznych reprezentujących pracodawców w regionie.

Dobre praktyki

- Prowadzenie wybranych zajęć dydaktycznych przez przedstawicieli podmiotów zewnętrznych
- Podejmowanie różnych inicjatyw przez studentów, np. opieka nad zwierzętami, prelekcje itp. na rzecz lokalnego środowiska, co ma duże znaczenie w promowaniu samego kierunku studiów i działań na rzecz poprawy dobrostanu zwierząt

Zalecenia

- Powiększyć grono interesariuszy zewnętrznych reprezentujących pracodawców w regionie, zwłaszcza o profilu działalności zbieżnym z kierunkiem kształcenia

Kryterium 6. Umieędzynarodowienie procesu kształcenia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Na kierunku behawiorystyka zwierząt tworzone są warunki umieędzynarodowienia procesu kształcenia, a władze Wydziału wspierają międzynarodową mobilność studentów i nauczycieli akademickich. We współpracy z Działem Promocji Uczelni i Wymiany Międzynarodowej przygotowywane są oferty wyjazdów dla studentów i pracowników aby stwarzać możliwość wyjazdów zagranicznych. Na zajęciach językowych jest prezentowana część specjalistycznej terminologii wykorzystywanej w ramach kształcenia na kierunku. Studenci mają możliwość

wzięcia udziału w programach wymiany studenckiej (ERASMUS+, MOSTAR). Rekrutacja na wyjazd jest regulowana Regulaminem studiów i wytycznymi Działu Promocji Uczelni i Wymiany Międzynarodowej UP w Lublinie. W programie Erasmus+ od roku 2014/2015 jest możliwość wyjazdu absolwentów uczelni na zagraniczną praktykę lub staż. Wyjazd tego typu może się odbyć w ciągu 1 roku od ukończenia studiów, a jego długość jest wliczana do łącznego czasu trwania wyjazdów na tym stopniu studiów, na którym student został zakwalifikowany na tego rodzaju wyjazd. Od rozpoczęcia kształcenia na kierunku behawiorystyka zwierząt (2012-2013) w ramach wymiany międzynarodowej pracownicy odbyli dwa krótkoterminowe staże, w Wielkiej Brytanii i na Litwie. Ponadto, zgodnie z zatwierdzoną do realizacji dokumentacją wyjazdu, w ramach programu ERASMUS+ planowane są wyjazdy trzech pracowników do ośrodków naukowych na Litwie i Ukrainie. Na kierunku behawiorystyka zwierząt kształcą i kształcili się studenci z zagranicy (3 osoby z Ukrainy i jedna osoba z Rosji).

Pracownicy Wydziału realizujący zajęcia na kierunku, nawiązali współpracę z Harper Adams University w Wielkiej Brytanii, co zaowocowało między innymi wyjazdem jednej osoby do w/w Uniwersytetu i przeprowadzeniem zajęć dydaktycznych z kilku przedmiotów. Współpraca ta zaowocowała również przyjazdem wykładowcy z powyższego Uniwersytetu, w ramach Projektu Erasmus+ na UP w Lublinie, na którym przeprowadzono wykłady związane z behawiorem zwierząt. Pozytywnym aspektem jest także nawiązanie kontaktów z Wydziałem Psychologii Uniwersytetu w Dundee (Szkocja) oraz Wyższą Szkołą Pedagogiczną w Strebersdorf w Austrii. W ramach tych kontaktów rozwiązywane są problemy dotyczące relacji zwierząt z człowiekiem w aspekcie behawioralnym. W roku bieżącym została podpisana pierwsza umowa pomiędzy Wydziałem a uczelnią zagraniczną dotycząca wyjazdu studentki Behawiorystyki zwierząt na praktykę zagraniczną w Guide Dog Training School Redbridge w Wielkiej Brytanii. Chociaż Uczelnia ma możliwość wysłania studentów do 33 krajów to ta umowa jako pierwsza dotyczy konkretnie kierunku behawiorystyka zwierząt. Istniejące do tej pory oferty nie były skierowane stricte do studentów ocenianego kierunku. Jak do tej pory studenci behawiorystyki nie korzystali z wyjazdów w ramach programu MOSTAR ani programu REASMUS+. Studenci tłumaczą brak zainteresowania wyjazdami tym, że wielu z nich pracuje lub opiekuje się zwierzętami co uniemożliwia im półroczny wyjazd. Kolejnym argumentem studentów był brak umów podpisanych pomiędzy Wydziałem a Uczelniami zagranicznymi, a dotyczącymi wyłącznie kierunku behawiorystyka zwierząt. Studenci obawiają się, że jeżeli wyjadą na pół roku studiów na inny kierunek to nie osiągną zakładanych efektów kształcenia dla swojego kierunku. Rada Programowa wprowadziła do programu studiów od roku akademickiego 2017/2018 cztery moduły w języku angielskim. Planuje się także realizację zajęć w tym języku przez pracowników z zagranicznych ośrodków naukowych przyjeżdżających w ramach programu Erasmus+.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Na kierunku behawiorystyka zwierząt istnieją warunki do rozwijania współpracy międzynarodowej w zakresie działalności dydaktycznej i naukowej. W przypadku procesu kształcenia tworzone są dopiero warunki jego umiędzynarodowienia. Szansą na zintensyfikowanie działań w tym kierunku są opracowane procedury i szerokie wsparcie władz Uczelni i Wydziału. Słabą stroną Wydziału w tej kwestii jest mała liczba umów podpisanych z

ośrodkami zagranicznymi, a tym samym niewielka liczba ofert dla studentów wizytowanego kierunku. Niekorzystnym zjawiskiem jest także stosunkowo niewielkie zainteresowanie samych studentów wyjazdami w celach kształcenia za granicą.

Dobre praktyki

Brak.

Zalecenia

W celu rozpropagowania wyjazdów w ramach wymiany międzynarodowej należy:

- podpisać nowe umowy z uczelniami prowadzącymi kierunek behawiorystyka zwierząt lub pokrewny oraz zastosować różne formy promocji, np. spotkania ze studentami z innych kierunków, którzy z takich wyjazdów już wrócili. Jeżeli studentów nie jest w stanie przekonać reklama w formie plakatu lub informacji na stronie internetowej to być może zachęci ich opinia kolegów, którzy z wyjazdów skorzystali,
- dokonać weryfikacji treści programowych aby studenci mieli możliwość osiągnięcia efektów kształcenia studiując w uczelniach zagranicznych o zbliżonych profilach

Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia

- 7.1. Infrastruktura dydaktyczna i naukowa
- 7.2. Zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne
- 7.3. Rozwój i doskonalenie infrastruktury

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

Ad 7.1

Infrastruktura Wydziału Biologii, Nauk o Zwierzętach i Biogospodarki uwzględnia potrzeby specjalistycznego nauczania studentów behawiorystyki zwierząt, którzy uczestniczą w badaniach i prowadzą doświadczenia w ramach procesu dydaktycznego, a także rozwijają swoje zainteresowania w studenckim ruchu naukowym oraz realizują prace dyplomowe.

Liczba, powierzchnia i wyposażenie sal dydaktycznych, w tym laboratoriów badawczych ogólnych i specjalistycznych są dostosowane do potrzeb kształcenia na tym kierunku. Wydział posiada nowoczesną salę wykładową na 100 miejsc wyposażoną w sprzęt audio-video-multimedialny i nagłośnienie oraz regulację oświetlenia. Studenci kierunku behawiorystyka zwierząt korzystają też z sal wykładowych i ćwiczeniowych (kliniki weterynaryjne) w budynku Wydziału Medycyny Weterynaryjnej, 2 auli wykładowych w budynku „Agro I” oraz 3 specjalistycznych sal wykładowo-konferencyjnych (po 150 miejsc) i konferencyjnych o pow. 1509 m² w budynku „Agro II”. Wszystkie sale są wyposażone w sprzęt audio-video-multimedialny i nagłośnienie, regulację oświetlenia, a część z nich jest klimatyzowana. Wydział posiada 2 sale audytoryjne, 3 sale seminaryjne i po jednej laboratoryjnej do ćwiczeń z biochemii, mikrobiologii, genetyki oraz ornitologii, a także 3 pracownie komputerowe (54 miejsca). Studenci korzystają również z sal audytoryjnych i audytoryjno-laboratoryjnych jednostek, których pracownicy prowadzą zajęcia na kierunku behawiorystyka zwierząt (np. anatomia, fizjologia, botanika). Dostępne są także laboratoria językowe Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych. W poszczególnych jednostkach wydziału znajdują się sale

seminaryjne, laboratoria i pracownie specjalistyczne dostosowane do ich działalności naukowo-dydaktycznej. Jednostki prowadzące proces dydaktyczny na kierunku behawiorystyka zwierząt wykorzystują w tym celu własny sprzęt multimedialny oraz nowoczesną aparaturę i sprzęt analityczny. Studenci wykonujący prace dyplomowe mogą również wykonywać analizy w Centralnym Laboratorium Agroekologicznym UP w Lublinie wyposażonym w specjalistyczną aparaturę badawczą.

Baza dydaktyczna mieści się również na terenie Gospodarstwa Doświadczalnego „Felin” (GD), które jest własnością Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie. Na terenie tego gospodarstwa znajdują się budynki stajenne, w których utrzymywane są konie i kuce wykorzystywane w procesie dydaktycznym. Baza zapewnia infrastrukturę i sprzęt wykorzystywany do oceny reakcji behawioralnych koni oraz różnych form ich użytkowania. W budynku obok stajni, w której obecnie utrzymywanych jest 12 koni rasy małopolskiej i polski koń szlachetny półkrwi, znajdują się 2 sale dydaktyczne wyposażone w sprzęt multimedialny oraz pełne zaplecze socjalno-bytowe. Na terenie gospodarstwa jest także Stacja Dydaktyczno-Badawcza Zwierząt Drobnych im. L. Kaufman wyposażona w nowoczesną wychowalnię drobiu, przepiórczarnię, kurnik i wybieg dla emu oraz pasiekę. Stacja ma zaplecze umożliwiające prowadzenie zajęć dydaktycznych i realizowanie przez studentów prac badawczych, również z zakresu behawioru zwierząt. Znajdująca się baza doświadczalna w powyższym gospodarstwie, zwłaszcza stajnia, odgrywają ważną rolę w procesie kształcenia studentów kierunku behawiorystyka zwierząt. Poza realizacją treści programowych przypisanych do modułów objętych planem studiów, studenci mają możliwość realizacji swoich zainteresowań, pasji, uczestnicząc w dodatkowych zajęciach z jeździectwa, rehabilitacji osób niepełnosprawnych itp. W czasie wizyty ZO w tym gospodarstwie, zarówno jego pracownicy jak i studenci bardzo pozytywnie wypowiadali się o roli jaką ta jednostka pełni w procesie nauczania na kierunku behawiorystyka zwierząt. Wydział posiada również pracownię akwarystyczną, w której odbywa się amatorski podchów ryb, a także wykorzystywana jest ona do zajęć dydaktycznych oraz prowadzenia eksperymentów z wykorzystaniem akwariów.

Studenci wizytowanego kierunku mają możliwość prowadzenia całodobowych obserwacji behawioralnych owiec i kóz w Dydaktyczno-Badawczej Stacji Małych Przeżuwaczy im. T. Efnera w Bezku, a obserwację zwierząt dzikich w Terenowej Stacji Dydaktyczno-Badawczej na terenie obwodu Koła Łowieckiego „Żak” przy UP w Lublinie. Studenci korzystają także z Bazy Dydaktyczno-Badawczej Nadleśnictwa Leżajsk i Stacji Dydaktyczno-Badawczej Nadleśnictwa Wisła, w których prowadzona jest wolierowa hodowla głuszców. Wymienione wyżej jednostki umożliwiają nabycie przez studentów umiejętności praktycznych, bezpośredniego kontaktu ze zwierzętami oraz zaznajomienie się z chowem, hodowlą i zachowaniami behawioralnymi poszczególnych gatunków zwierząt gospodarskich i dzikich.

Za jedno z głównych zadań w zakresie praktycznego szkolenia studentów, w tym na kierunku behawiorystyka zwierząt, władze Wydziału uważają budowę i wyposażenia nowoczesnej obory i chlewni. Umożliwiłoby to studentom bezpośredni kontakt ze zwierzętami, zaznajomienie ich z hodowlą i chowem tych gatunków zwierząt gospodarskich, ich zachowaniami behawioralnymi, jak też bezpiecznym postępowaniem z nimi w trakcie obsługi. Posiadane obiekty inwentarskie, pomimo ich zróżnicowania pod względem czasokresu budowy, są w pełni przystosowane do potrzeb utrzymywanych w nich zwierząt, zapewniając im odpowiedni dobrostan. Poszczególne obiekty są właściwie oznakowane, dostępne są

instrukcje i zasady postępowania ze zwierzętami, a studenci przed rozpoczęciem zajęć przechodzą szkolenie z podstawowych zasad bhp. Posiadana baza służy zarówno pracownikom jak i studentom, do wykonywania prac badawczych oraz nabywania nowych umiejętności.

Jednostka cały czas dostosowuje infrastrukturę dydaktyczną, rekreacyjną oraz zaplecze techniczne do wymogów osób niepełnosprawnych poprzez budowę wind, poszerzanie korytarzy, czy dostosowanie sal dydaktycznych do potrzeb osób z różnego rodzaju niepełnosprawnościami.

Studenci mają możliwość korzystania ze wszystkich laboratoriów i aparatury pod nadzorem pracownika. Wykorzystują tę możliwość podczas przygotowywania prac dyplomowych oraz w ramach pracy w wielu sekcjach Koła Naukowego Biologów i Hodowców Zwierząt.

Według opinii studentów, udostępniane im przez Wydział laboratoria umożliwiają w miarę swobodną pracę, której konsekwencją jest osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Dostępny sprzęt jest sprawny i umożliwia prowadzenie badań. Studenci są zadowoleni ze stanu infrastruktury badawczej i nie mają co do niej żadnych zastrzeżeń.

Zajęcia WF studenci odbywają w nowoczesnych obiektach Centrum Sportowo-Rekreacyjnego. Zajęcia praktyczne dla studentów kierunku behawiorystyka zwierząt prowadzone są także w Lubelskim Centrum Małych Zwierząt, które dysponuje nowoczesnym wyposażeniem gabinetów, szpitalem dla zwierząt oraz pracownią fizjoterapii, gdzie znajduje się wyspecjalizowany sprzęt np. do hydroterapii, masażu, terapii ciepłem i zimnem, bieżnia wodna. Centrum to posiada również salon pielęgnacyjny, hotel dla zwierząt, gdzie możliwe jest nabywanie praktycznych umiejętności przez studentów np. w prowadzeniu terapii psów nadpobudliwych. Zajęcia praktyczne odbywają się również w Schronisku dla Bezdomnych Zwierząt w Lublinie, na terenie którego wydzielone są pomieszczenia dla psów, kotów, egzotarium dla płazów i gadów, jak również specjalistyczne oczko wodne dla zimowej hibernacji żółwi. Możliwość korzystania z bazy podmiotów zewnętrznych jest ważnym elementem w całokształcie kształcenia studentów i zdobywania przez nich nowych umiejętności. Jednostki te są dobrze wyposażone, znajdują się pod kontrolą odpowiednich służb sanitarno-weterynaryjnych co zapewnia zachowanie obowiązujących standardów.

Ad 7.2

Studenci i pracownicy mają nieograniczony dostęp do zasobów Biblioteki Głównej (Regionalnego Ośrodka Rolniczej Informacji Naukowej), w której zgromadzono ok. 390000 woluminów książek, czasopism i zbiorów specjalnych. Ponadto Biblioteka abonuje dostęp do ponad 20000 tys. tytułów czasopism naukowych i książek w wersji elektronicznej. Czytelnicy mają możliwość dotarcia do źródeł z zakresu różnych dziedzin nauki, mają dostęp do bazy bibliograficzno-bibliometryczno-abstraktowej umożliwiającej dotarcia do pełnych tekstów oraz wydawnictw takich jak Cambridge, Oxford, Elsevier, Springer, Wiley. Studenci, doktoranci i pracownicy Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie mogą korzystać z dostępu do e-czasopism, e-książek i E-Norm. Do dyspozycji studentów w ramach zajęć dydaktycznych pozostają programy komputerowe: SAS, STATISTICA, Omega 6, Chromas, Figetree, DNA Baser, BioEdit, Corel Draw, Microstation, ApiWEP oraz ArcGIS.

Studenci ocenianego kierunku mają możliwość dostępu do zasobów Biblioteki Głównej Uniwersytetu Przyrodniczego, w tym w szczególności dostępu do lektury obowiązkowej i zalecanej w sylabusach, oraz do Wirtualnej Biblioteki Nauki. Biblioteka Główna gromadzi

literaturę związaną z profilem badawczym i dydaktycznym uczelni, w tym związanych z behawiorystyką zwierząt. Funkcjonuje w niej zintegrowany system biblioteczny VIRTUA, dzięki któremu można skorzystać z katalogu komputerowego z dowolnego miejsca na świecie. Publikacje niedostępne w Bibliotece można zamówić w Wypożyczalni Międzybibliotecznej. Rady programowe i prodziekan kierunku wskazują niezbędne pozycje do aktualizacji księgozbioru. Każda Jednostka Wydziału także udostępnia studentom własne księgozbiory. Jednostka zapewnia studentom niepełnosprawnym wsparcie naukowe, dydaktyczne i materialne, umożliwiające im pełny udział w procesie kształcenia oraz w badaniach naukowych. Każdy student niepełnosprawny może w pełni korzystać z zasobów bibliotecznych. Służy temu przystosowanie pomieszczeń bibliotecznych dla osób niepełnosprawnych i udzielana im różnorodna pomoc przez pracowników Biblioteki. W uczelni powołany jest specjalista ds. studentów niepełnosprawnych, który współpracuje ze wskazanym przez Dziekana przedstawicielem Wydziału do tych spraw. Osoby niepełnosprawne mogą korzystać z indywidualnej opieki i mają pełny dostęp, tak jak każdy student, do zasobów bibliotecznych.

Studenci wyrazili pochlebną opinię na temat pracy oraz wyposażenia biblioteki. Literatura wymagana w sylabusach jest dostępna i nie ma problemu z jej wypożyczeniem. W bibliotece są odpowiednie, komfortowe warunki pracy przy stanowiskach dla czytelników jak i przy stanowiskach komputerowych, które posiadają dostęp do Internetu. Nie zgłoszono jakichkolwiek zastrzeżeń.

Ad. 7.3

Istniejąca powierzchnia i pełne wyposażenie sal dydaktycznych (audytoryjnych i seminaryjnych) oraz nowoczesny sprzęt i aparatura analityczna w pracowniach zapewniają prowadzenie zajęć dydaktycznych na kierunku behawiorystykę zwierząt na właściwym poziomie.

Władze Wydziału w miarę posiadanych możliwości finansowych systematycznie podnoszą jakość bazy materialnej i dydaktycznej zgodnie z Instrukcją oceny bazy materialnej i dydaktycznej (<http://www.up.lublin.pl/biologia-jakosc/?rid=5203>). Istniejący trójpoziomowy system oceny powyższej bazy (jednostka realizująca zajęcia, rada programowa, dziekan) pozwala na rzetelną analizę aktualnego stanu i wyposażenia pomieszczeń, w których realizowane są zajęcia ze studentami i podjąć w tej mierze w razie potrzeby, działania zaradcze. Bezpośrednią odpowiedzialność za prawidłowy przebieg procesu dydaktycznego w jednostce ponosi jej kierownik, który czuwa nad właściwym przypisaniem i wykorzystaniem aparatury/przyrządów/ sprzętu specjalistycznego oraz zasobów bibliotecznych w ramach poszczególnych modułów. Przed rozpoczęciem roku akademickiego zbiera informacje od pracowników/nauczycieli akademickich i prowadzi przegląd posiadanej bazy, sporządza protokół i informuje o tym radę programową. Jeśli kierownik stwierdzi braki w istnieniu bazy materialnej /dydaktycznej do prowadzenia powierzonych modułów, składa zapotrzebowanie do dziekana /rektora w sprawie uzupełnienia tej bazy. Pozyskane informacje zamieszczane są przez Wydziałową Komisję ds. Jakości Kształcenia w rocznym raporcie o stanie bazy materialnej /dydaktycznej.

Zgodnie z założeniami przyjętymi w Strategii Rozwoju Wydziału prowadzone są działania poprawiające jakość bazy lokalowej. W latach 2013-2016 z tzw. „środków dziekańskich”

zmodernizowano sprzęt i oprogramowanie komputerowe do sal dydaktycznych. Od 2012 roku w salach, gdzie odbywają się ćwiczenia laboratoryjne, przeprowadzono generalny remont z pełną adaptacją pomieszczeń dostosowaną do profilu prowadzonych zajęć, na różnych kierunkach, w tym również na behawiorystyce zwierząt. Prace takie wykonano między innymi w sali 401, 345, 122, 58. W roku akademickim 2016/2017 władze dziekańskie sfinansowały zakup programu komputerowego STATISTICA, który jest dostępny zarówno dla pracowników jak i studentów, również do użytku domowego, a także dofinansowano zakup licencji programu statystycznego SAS. Sfinansowano również zakup licencji ArcGIS do monitorowania korytarzy migracyjnych zwierząt wolno żyjących, co pozwala prowadzić prace z zakresu zachowania się zwierząt. Sukcesywnie wspierane jest finansowo serwisowanie, ewentualne naprawy i zakup aparatury laboratoryjnej, sprzętu multimedialnego niezbędnego w procesie dydaktycznym. Poza środkami pochodzącymi z otrzymywanej dotacji dydaktycznej, władze Wydziału przeznaczają na wsparcie materialne powyższego procesu także środki pozyskane z dodatkowej działalności, prowadzonych szkoleń, studiów podyplomowych, itp. W 2016 roku na wsparcie procesu dydaktycznego z tych źródeł przeznaczono kilkadziesiąt tysięcy złotych. Studenci na temat infrastruktury mogą wypowiedzieć się w trakcie trwania studiów poprzez swoich przedstawicieli w Radzie Programowej kierunku behawiorystyka zwierząt i Radzie Wydziału oraz po zakończeniu studiów w ankiecie dyplomanta. Z tej pierwszej możliwości jak do tej pory studenci nie korzystali, ponieważ ogólny stan infrastruktury uważają za dostatecznie dobry. Pomimo dość dobrego wyposażeniu wielu jednostek w nowoczesną aparaturę i sprzęt laboratoryjny oraz dobrze urządzonych sal dydaktycznych, władze i pracownicy Wydziału obecną bazę lokalową jaką dysponuje Wydział uważają za niewystarczającą. Podobny pogląd wyrażają członkowie Zespołu Wizytującego. Pozyskanie nowych pomieszczeń, zwłaszcza do prac laboratoryjnych, służących działalności naukowej jak i dydaktycznej, miałoby niewątpliwie pozytywny wpływ na jakość kształcenia studentów wszystkich kierunków, w tym behawiorystyki zwierząt.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Wydział posiada bazę, odpowiednią do potrzeb specjalistycznego nauczania studentów behawiorystyki zwierząt, uczestniczenia w badaniach i prowadzenia doświadczeń w ramach procesu dydaktycznego, a także rozwijania przez nich swoich zainteresowań w studenckim ruchu naukowym. Studenci mogą korzystać z dostępnej bazy dla pracowników, a wyrazem tego są wspólnie realizowane prace badawcze i publikowanie ich wyników w uznanych czasopismach naukowych.

Mocną stroną są dobrze wyposażone w sprzęt audiowizualny sale wykładowe i audytoryjne, a w specjalistyczny sprzęt i aparaturę badawczą sale laboratoryjne. Praktyczne umiejętności i doświadczenie studenci mają możliwość zdobywać w dobrze funkcjonujących stacjach i bazach doświadczalnych. Mają również możliwość praktycznie nieograniczonego dostępu do specjalistycznej literatury, co pozwala na pełną realizację samokształcenia i osiągnięcie założonych w programie nauczania efektów kształcenia. Mocną stroną jest również realizowanie części zajęć w jednostkach współpracujących z Wydziałem, odpowiadających profilowi kształcenia na kierunku. Słabszą stroną jest jeszcze zbyt skromna baza lokalowa niektórych jednostek, która nie pozwala wykorzystać w pełni posiadanego potencjału w postaci nowoczesnego sprzętu mogącego być wykorzystanym w procesie dydaktycznym. Słabą stroną

jest również brak własnych nowoczesnych ferm hodowli bydła i trzody chlewnej, w których można byłoby prowadzić zajęcia i badania z zakresu behawioru zwierząt gospodarskich

Dobre praktyki

- Umożliwienie studentom pełnego korzystania z posiadanej infrastruktury na Wydziale, w tym stacji i baz badawczych, nie tylko w czasie zajęć przewidzianych w programie studiów, ale również poza nim co pozwala wielu osobom rozwijać swoje zainteresowania
- Realizowanie części zajęć w jednostkach współpracujących z Wydziałem, odpowiadających profilowi kształcenia na kierunku

Zalecenia

- Kontynuować starania w celu pozyskania środków na budowę i wyposażenie nowoczesnych ferm produkcji bydła i trzody chlewnej

Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągania efektów kształcenia

8.1. Skuteczność systemu opieki i wspierania oraz motywowania studentów do osiągania efektów kształcenia

8.2. Rozwój i doskonalenie systemu wspierania oraz motywowania studentów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

Ad 8.1

Jednostka w dużym stopniu oferuje studentom pomoc naukową i dydaktyczną poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich oraz pomoc w procesie uczenia się. Na pierwszym semestrze studiów na zajęciach z propedeutyki behawiorystycznej studenci są zapoznawani z tym, jaka działalność naukowa jest prowadzona w poszczególnych Katedrach Wydziału, z nauczycielami akademickimi oraz przedstawicielami organizacji studenckich działających na Wydziale. Jest to rodzaj wprowadzenia studenta w życie akademickie i pierwsze zetknięcie z przedstawicielami środowiska naukowego.

Student może uzyskać pomoc merytoryczną od każdego nauczyciela akademickiego prowadzącego zajęcia dydaktyczne w ramach wyznaczonych godzin konsultacji, przynajmniej raz w tygodniu. Godziny uzgodnione są na pierwszych zajęciach ze studentami. Wsparcie można również uzyskać kontaktując się z wykładowcą bezpośrednio po zajęciach lub można skontaktować się z nim drogą elektroniczną. Według studentów ocenianego kierunku nauczyciele akademicy są otwarci i bardzo pomocni oraz zapewniają informację zwrotną na temat osiągania przez studenta zakładanych efektów kształcenia. Każdy z roczników ma powołanego opiekuna roku, który wspiera studentów w procesie dydaktycznym oraz zapewnia pomoc w sytuacjach konfliktowych. Jak wspomnieli studenci obecni na spotkaniu z ZO niejednokrotnie korzystali z pomocy opiekuna roku i tę pomoc uzyskiwali z czego są bardzo zadowoleni. Dodatkowo mają oni stały kontakt z prodziekanami Wydziału, którzy na bieżąco starają się rozwiązywać wszystkie zgłoszone przez studentów problemy. Kontakt ten odbywa się na specjalnie zwoływanych przez prodziekanów konsultacjach ze studentami lub w czasie zajęć. Odzwierciedleniem dobrego kontaktu i współpracy pomiędzy studentami a Wydziałem jest fakt, że większość uwag studentów dotyczących programu studiów lub sekwencji zajęć są uwzględniane przez Radę Programową Wydziału. Studenci otrzymują również wsparcie czysto naukowe co potwierdzili w czasie spotkania z ZO. Mają oni możliwość współuczestniczenia w

prowadzonych na Wydziale badaniach lub prowadzenia własnych chociażby w ramach działalności w kole naukowym, co motywuje studentów do rozwoju naukowego, społecznego i zawodowego oraz zdobywaniu umiejętności badawczych, a także ułatwia wchodzenie na rynek pracy.

W ramach zapewnienia ułatwień i odpowiednich warunków dla studentów z niepełnosprawnościami Uczelnia oferuje pomoc w postaci pomocy udzielonej przez opiekuna studenta niepełnosprawnego, który odbył wcześniej przeszkolenie BHP, właściwym dla danej pracowni (danych zajęć). Studenci niepełnosprawni mogą uzyskać pomoc materialną w postaci specjalnego stypendium. Mogą również korzystać z bezpłatnych zajęć rehabilitacyjnych oraz bezpłatnych kursów językowych, dofinansowania uczestnictwa w konferencjach i seminariach naukowych oraz pomocy psychologicznej, a także duszpasterskiej. W Uczelni od niespełna roku powołany jest specjalista ds. studentów niepełnosprawnych, który współpracuje ze wskazanym przez Dziekana przedstawicielem Wydziału do tych spraw. Jednakże w związku z nie tak dawnym wprowadzeniem takiej funkcji na Uczelni procedury pomocy osobom z niepełnosprawnościami są dopiero w fazie rozwoju.

W kwestii pracy oraz wsparcia ze strony Dziekanatu oraz pracowników administracyjnych to udzielają oni kompetentnej pomocy formalnej, która została bardzo pozytywnie oceniona przez studentów. W zakresie możliwości korzystania z pomocy materialnej studenci Wydziału BNoZiB podlegają uregulowaniom ogólnouczelnianym w związku z czym są wspierani za pomocą stypendium socjalnego, czy stypendium rektora. Należy też wspomnieć, że od roku akademickiego 2016/2017 z inicjatywy Rektora UP w Lublinie wprowadzono system nagradzania studentów z najwyższą średnią ocen za rok akademicki na każdym kierunku, poziomie i formie kształcenia. Wszelkie informacje dotyczące tego tematu dostępne są w Dziekanacie WBNoZiB, w Dziale Spraw Socjalnych Studentów i Dziale Promocji Uczelni i Wymiany Międzynarodowej, u specjalisty ds. studentów niepełnosprawnych oraz na stronie internetowej. Kolejnymi metodami motywowania do nauki są listy gratulacyjne za wysokie wyniki w nauce, wysyłane do studentów z Uczelni. Działania te sprzyjają osiąganiu zakładanych efektów kształcenia, zdobywaniu umiejętności badawczych oraz wchodzeniu na rynek pracy.

Jednostka jest w fazie początkowej tworzenia warunków do udziału studentów w krajowych i międzynarodowych programach mobilności. W ramach programu Erasmus+ studenci behawiorystyki zwierząt mogą ubiegać się o wyjazdy do 33 krajów, ale umowa dla tego konkretnego kierunku została podpisana dopiero z jedną Uczelnią w Anglii. Rekrutacja na wyjazd odbywa się zgodnie z wymogami programu, Regulaminem studiów i wytycznymi Biura Wymiany Międzynarodowej UP w Lublinie. W programie Erasmus+ od roku 2014/2015 jest możliwość wyjazdu absolwentów uczelni na zagraniczną praktykę lub staż. Wyjazd tego typu może się odbyć w ciągu 1 roku od ukończenia studiów, a jego długość jest wliczana do łącznego czasu trwania wyjazdów na tym stopniu studiów, na którym student został zakwalifikowany na tego rodzaju wyjazd. Studenci mają także możliwość realizacji części programu studiów w innych uczelniach krajowych (MOSTAR). Jak do tej pory z tej możliwości nie skorzystali jeszcze żadeni studenci. Argumentują to brakiem czasu, posiadaniem pracy lub zwierząt pod opieką oraz brakiem konkretnych ofert wyjazdu dla studentów kierunku behawiorystyka zwierząt.

Władze dziekańskie i rektorskie wspierają finansowo i merytorycznie wszelkiego rodzaju inicjatywy studentów należących do kół naukowych oraz w ten sam sposób wspierają też działalność samorządową studentów.

Kontakt z otoczeniem społecznym, gospodarczym oraz z rynkiem pracy jest zapewniony poprzez zgodne z programem studiów wyjazdy terenowe, praktyki zawodowe oraz prowadzone przez Wydział okresowe konsultacje z interesariuszami. Na prośby studentów czasami organizowane są też wyjazdy na dodatkowe zajęcia terenowe.

Co do odbywania obowiązkowych praktyk, które mają miejsce po czwartym semestrze studiów to studenci mieli pewne zastrzeżenia. Jeżeli chodzi o dostęp do informacji o praktykach czy kontakt z opiekunem praktyk i jego wsparciem to studenci nie mieli żadnych negatywnych uwag. Dotyczyły one w głównej mierze organizacji sposobu zaliczenia praktyk. Studenci muszą prowadzić dzienniczki praktyk, a na zakończenie odbywają egzamin przed 3-osobową komisją. Jak wynika z relacji studentów egzamin jest przeprowadzony bardzo często niepoprawnie, ponieważ zamiast być egzaminowani przez nauczycieli akademickich studenci są często odpytywani przez opiekuna praktyk. Warto wspomnieć, że opiekunem praktyk jest osoba będąca pracownikiem administracyjnym, czyli nie posiadająca kompetencji z zakresu behawiorystyki zwierząt. Takie sytuacje zdarzają się nagminnie i spotkało się to z dużą krytyką studentów, jednakże nie zgłaszali oni nigdzie tego problemu wcześniej. W związku z czym nie było możliwe podjęcie przez Wydział procedur naprawczych. Po egzaminie studenci wypełniają ankietę oceniającą przebieg i warunki praktyki, co jest podstawą sporządzenia rocznego raportu przez Dział Kształcenia Praktycznego, a informacje te zamieszcza w raporcie WKdsJK i przedstawia na posiedzeniu Rady Wydziału. Jeżeli w jakiejś placówce powstały poważne problemy jak na przykład nieodpowiednie warunki pracy to są one uwzględniane przez Opiekuna praktyk i ośrodki te są potem odradzane studentom jako miejsce do odbycia praktyk lub stażu.

Ad 8.2

Informacje dotyczące programu kształcenia i procedur toku studiów kierunku behawiorystyka zwierząt są zamieszczane i sukcesywnie uzupełniane w wirtualnym dziekanacie, na stronach internetowych i tablicach ogłoszeniowych Wydziału BNoZiB. Dokumentacja dostępna jest również w aktach dziekanatu. Studenci (dwa razy w roku) i absolwenci wyrażają opinie na temat obsługi administracyjnej przy pomocy ankiet. Jak do tej pory w tych ankietach studenci zwracają uwagę na wysokie kompetencje, przychylność i miłą obsługę pracowników administracyjnych, zarówno tych pracujących w dziekanacie jak i tych działających w bibliotece, Dziale Spraw Socjalnych Studentów i Dziale Organizacji Studiów.

Dzięki Wewnętrznemu Systemowi ds. Zarządzania Jakością Kształcenia dwa razy w roku WKdsJK przedstawia, na posiedzeniach Rady Wydziału, wyniki ankiet oraz ich analizę. Na koniec roku akademickiego, w oparciu o zgromadzone dane, sporządza raport. Jest on zamieszczany na stronie internetowej Wydziału BNoZiB. Uwzględnia on wszelkie zagadnienia związane z procesem kształcenia i jego doskonaleniem.

Monitorowanie kadry uczestniczącej w procesie kształcenia prowadzone jest na bieżąco w każdym roku akademickim poprzez informacje uzyskane z hospitacji pracowników, analizę dorobku naukowego zgodnego z prowadzonymi zajęciami, jak i uzyskiwanymi wskaźnikami bibliometrycznymi oraz opiniami zamieszczonymi przez studentów w udostępnianych im ankietach. Uczelniana Komisja ds. Dydaktyki i Zarządzania Jakością Kształcenia, w której skład wchodzi przedstawiciele jednostek uczelnianych oraz studenci, sprawuje nadzór nad monitorowaniem i doskonaleniem systemu opieki, wspierania i motywowania studentów. Istotny wpływ na funkcjonowanie tego systemu ma również Samorząd Studencki, który współpracuje z Wydziałem zarówno w ramach pracy WKdsJK, ale również udziela swoich opinii na Radach Wydziału.

Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron

Mocną stroną Wydziału jest silne wsparcie i pomoc udzielana studentom ze strony pracowników dydaktycznych jak i Władz Wydziału. Studenci otrzymują wsparcie merytoryczne, naukowe oraz są motywowani do osiągania wysokich wyników w nauce, chociażby przez otrzymywane stypendiów czy listów gratulacyjnych. Bardzo dobrze jest też

rozwinięty system dostępności informacji. Na stronie internetowej zamieszczane są wszystkie niezbędne informacje dotyczące spraw dydaktycznych jak i opieki nad studentami, czyli informacje o stypendiach, praktykach czy procesie dyplomowania. Bez zarzutu działa też wsparcie administracyjne studentów. Do słabszych stron zdecydowanie należy organizacja egzaminu zaliczającego praktyki.

Dobre praktyki

- Organizowane przez prodziekanów konsultacje ze studentami zdecydowanie można uznać za dobrą praktykę. Dzięki takim spotkaniom możliwa jest szybka reakcja na pojawiające się na bieżąco w procesie studiowania problemy studentów. Tego typu działalność likwiduje też pewną barierę pomiędzy studentami a Władzami Wydziału, dzięki czemu studenci nie mają obaw, aby zgłosić jakiś problem i poprosić o pomoc w jego rozwiązaniu.

Zalecenia

- Zaleca się zmianę w procedurze przeprowadzania egzaminu zaliczającego praktyki, który powinien być zaliczany przez nauczyciela akademickiego ze względu na posiadaną wiedzę i kompetencję.

8. Ocena dostosowania się jednostki do zaleceń z ostatniej oceny PKA, w odniesieniu do wyników bieżącej oceny.

Nie dotyczy - była to pierwsza ocena kierunku „behawiorystyka zwierząt” przeprowadzona przez Polską Komisję Akredytacyjną.